

ARCHEOLOGIENOTA

TIELT STEDEMOLENSTRAAT 6-8 (prov. WEST-VLAANDEREN)

VERSLAG VAN RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

Auteurs: Bert ACKE, Bart BARTHOLOMIEUX,
Matthias GALLOO

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016I201

Projectcode:	2016I201
Naam erkende archeoloog:	Bart Bartholomieux
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2016/00127
Locatiegegevens:	Tielt Stedemolenstraat 6-8 (zie plan in bijlage 2 en 3)
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	X: 76455,8, Y: 187926,19 X: 76483 Y: 187955,48
Kadastergegevens:	Tielt 1 ^{ste} afdeling, sectie K nr. 966S, 966M en 966N (zie plan in bijlage 3)
Topografische kaart:	zie plan in bijlage 1 en 2
Begindatum onderzoek:	15/12/2016
Einddatum onderzoek:	20/12/2016
Relevante termen thesauri:	steentijd, metaaltijden, Romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd, WOI, bureauonderzoek
Plan met afbakening verstoorde zones:	zie bijlage 4a-4c
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE.....	5
1.1. WETTELIJK KADER	5
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT.....	6
1.2.1. Vraagstelling.....	6
1.2.2. Randvoorwaarden.....	6
1.2.3. Geplande werken	6
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	9
1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie.....	9
1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek.....	10
1.3.3. Gebruikt materiaal	10
1.3.4. Motivering eventueel afwijkende methodiek.....	10
1.3.5. Inbreng specialisten.....	10
1.3.6. Algemene wetenschappelijke advisering.....	11
2. ASSESSMENTRAPPORT	12
2.1. METHODEN, TECHNIEKEN EN CRITERIA	12
2.2. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING.....	13
2.2.1. Topografische situering.....	13
2.2.2. Landschappelijke situering.....	15
2.3. HISTORISCHE BESCHRIJVING.....	17
2.3.1. Historische situering	17
2.3.1.1. Historische situering Tielt	17
2.3.1.2. Historische situering omgeving projectgebied.....	19
2.3.1.3 Historische achtergrond windmolens.....	26
2.3.2. Bodemkundige situering.....	31
2.4. ARCHEOLOGISCH KADER	33
2.4.1. Onderzoek in en om Tielt.....	33
2.4.2. Onderzoek in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied	34
2.5. SYNTHESE.....	37
2.5.1. Verwachtingspatroon.....	37
2.5.2. Afweging verder vooronderzoek.....	38
2.5.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	39
2.5.3.1. Landschappelijk bodemonderzoek	39
2.5.3.2. Geofysisch onderzoek.....	39
2.5.3.3. Veldkartering.....	40
2.5.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem.....	40

2.5.4.1. Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek.....	40
2.5.4.2. Proefsleuven en proefputten	40
2.5.5. Beantwoording van de onderzoeksvragen	41
2.5.6. Besluit.....	43
2.6. SAMENVATTING VOOR EEN GESPECIALISEERD PUBLIEK	45
2.7. SAMENVATTING VOOR EEN NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK	47
3. BIBLIOGRAFIE	49
3.1. LITERATUUR.....	49
3.1.1. Onuitgegeven.....	49
3.1.2. Uitgegeven	49
3.2. INTERNETBRONNEN	51
4. BIJLAGEN	52
4.1. PLANNENLIJST	52

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te Tielt Stedemolenstraat 6-8, gelegen binnen een archeologische zone waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

De stedenbouwkundige aanvraag zal in het voorjaar van 2017 ingediend worden. Daar dient ook een bekrachtigde archeologienota bijgevoegd te worden.

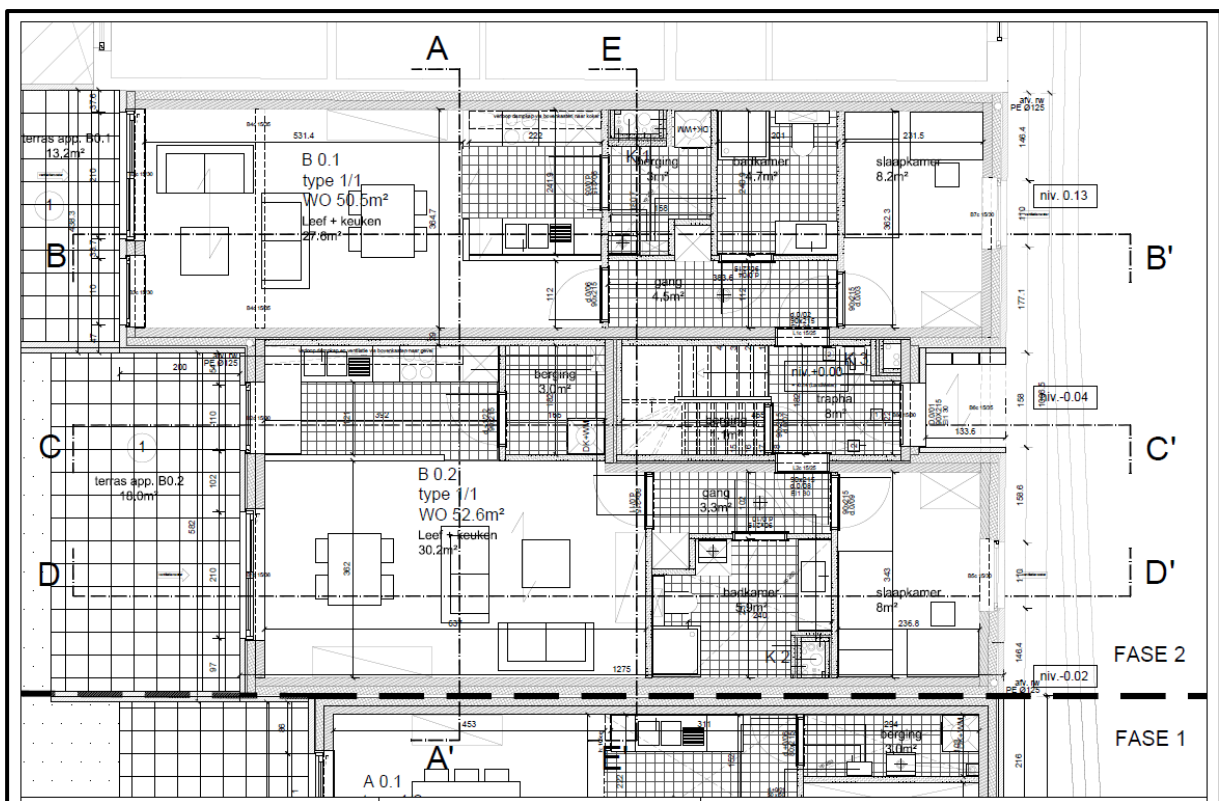
1.2.3. Geplande werken¹

Het gebied dat zal ontwikkeld worden is 341m² groot. De aanvraag heeft betrekking op de bouw van vijf appartementen voor sociale verhuur, gelegen aan de Stedemolenstraat te Tielt. Deze aanvraag vormt de tweede fase van de reeds goedgekeurde bouwaanvraag voor 14 sociale huurappartementen. Deze zullen aan de voorgevel ontsloten worden vanuit de Stedemolenstraat. Het binnengebied wordt ingericht als gemeenschappelijke tuin, bereikbaar via de Volderstraat (zie figuur 2 en bijlage 4b). De precieze impact op de bodem bij de inrichting van deze tuinzone is niet gekend. Het appartementsblok zal een oppervlakte hebben van 157m² (zie figuur 1 en bijlage 4a). De funderingen van dit blok zullen over het algemeen tot een diepte van 90cm worden aangelegd. Langs de buitenmuren wordt deze fundering tot een diepte van 1m aangelegd (zie figuur 3 en bijlage 4c). Het appartementsblok zal niet worden onderkelderd. De aanleg van de nutsleidingen onder het appartementsblok zal zorgen voor een verstoring van 1m onder het maaiveld (zie afbeelding 2 en bijlage 4b). Ten zuidoosten van de appartementsblok

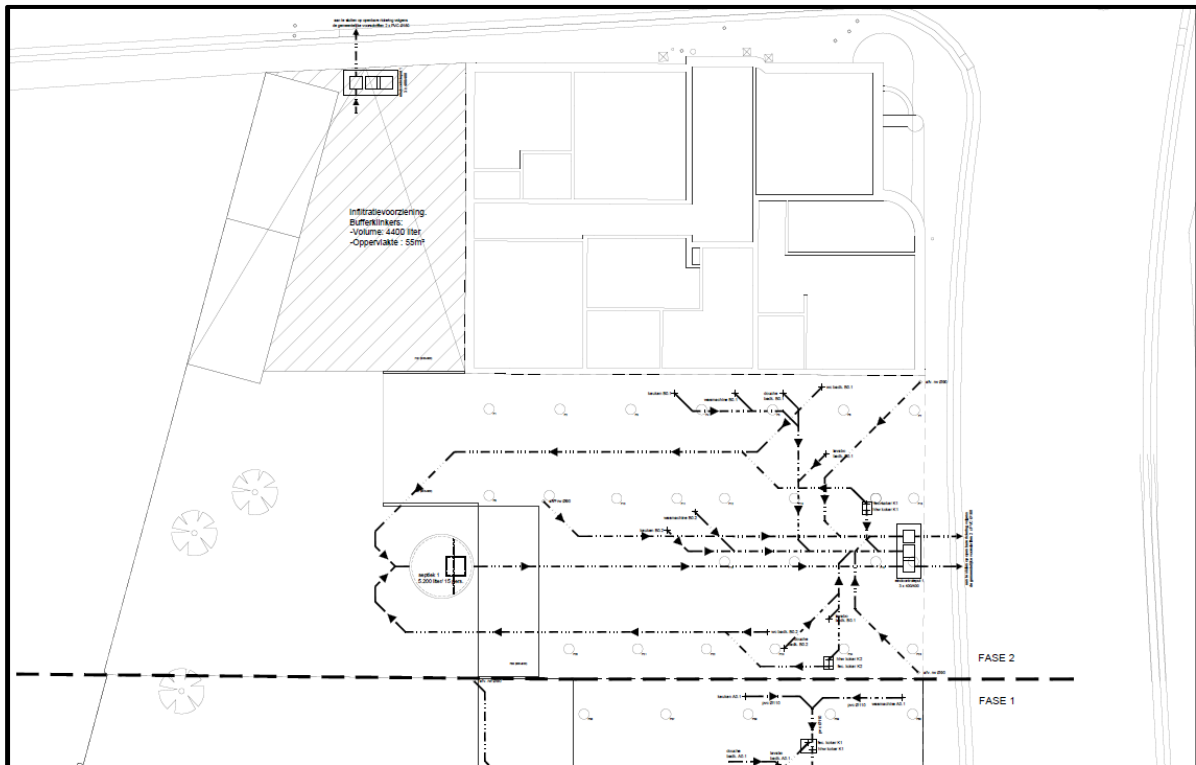
¹ "informatie verkregen via initiatiefnemer".

zal een septische put worden aangelegd die een diameter van 2m zal hebben en 2,5m diep zal worden aangelegd.

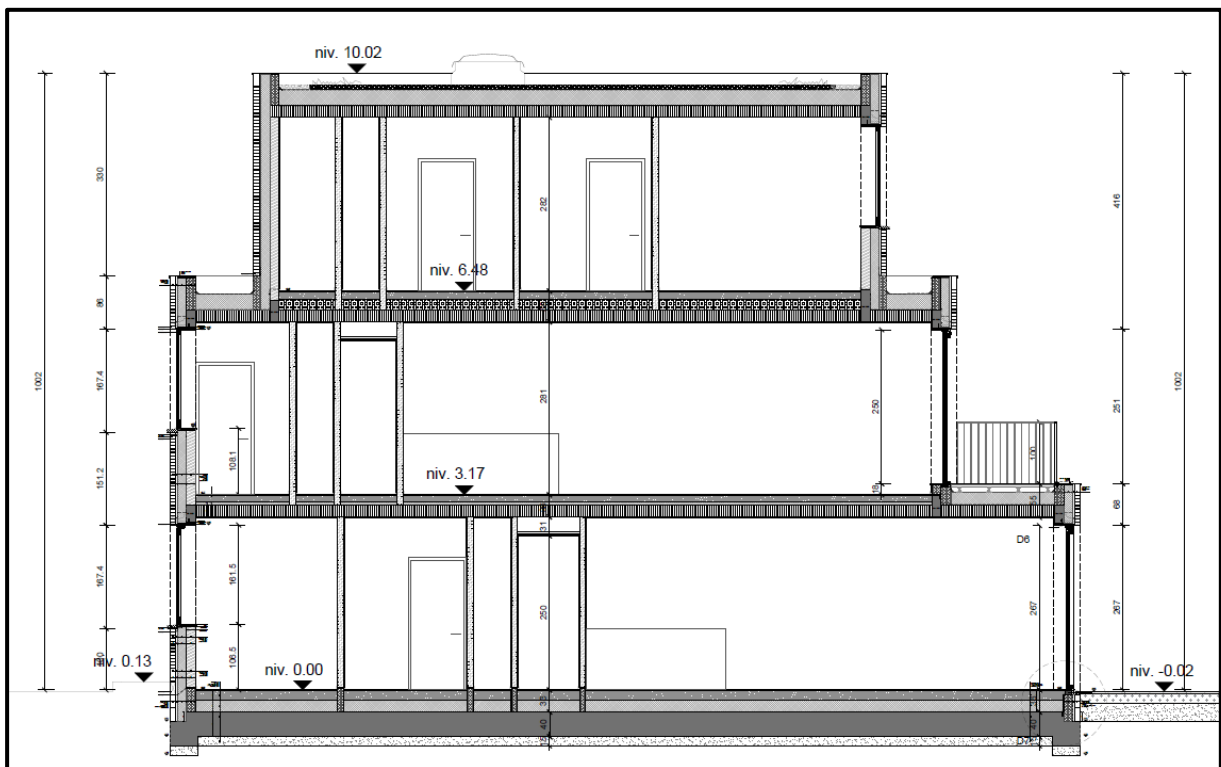
Op het terrein bevinden zich momenteel twee rijwoningen en een polyvalente ruimte. Op heden is 213m² bebouwd. Deze gebouwen worden gesloopt na het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning. Stedemolenstraat 8 heeft een kelder, maar de initiatiefnemer had geen informatie omtrent diens dimensies. Het is niet geweten of Stedemolenstraat 6 over een kelder beschikt. De initiatiefnemer is op heden nog geen juridisch eigenaar van de percelen. Deze zijn momenteel nog in gebruik en worden bewoond door pachters.

Figuur 1: Grondplan geplande werken met aanduiding locatie appartementen. Langs de rechterkant loopt de Stedemolenstraat (alles boven de stippellijn behoort tot de huidige, tweede fase), bijlage 4a (bron: aangeleverd door initiatiefnemer).

Figuur 2: Grondplan geplande werken met aanduiding rioleringsnet en geplande tuin (alle boven de stippellijn behoort tot de huidige, tweede fase van het project), bijlage 4b (bron: aangeleverd door initiatiefnemer).

Figuur 3: Afbeelding van doorsnede B-B' zoals die te zien is in figuur 1 en bijlage 4a. Hierop is die diepte van de fundering duidelijk te zien, bijlage 4c (bron: aangeleverd door initiatiefnemer).

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In dit bureauonderzoek wordt getracht een zo duidelijk mogelijk beeld te vormen van de huidige archeologische, historische en landschappelijke kennis van het projectgebied en de omgeving. Dit wordt vervolgens getoetst aan de geplande verstoring van de bodem. Het doel hiervan is te kunnen bepalen of verder archeologisch onderzoek aangewezen is. Om een antwoord te kunnen formuleren op de onderzoeksvragen werden verschillende bronnen geraadpleegd.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en de stad Tielt in het algemeen werd de online databank van de CAI (Centraal Archeologische Inventaris) geraadpleegd.² Ook werd bijkomende informatie ingewonnen bij Onroerend Erfgoed West-Vlaanderen. Als aanvulling hierop werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt³, de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius⁴, een databank die kaarten bundelt van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Langs deze weg werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren 70 van de 20ste eeuw. Op alle kaarten en luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zo tot een duidelijk beeld te komen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁵ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁶

Inzake historisch bronnenmateriaal zijn de relevante bestaande bronnen en historische kaarten geraadpleegd via internet. Bijkomend archiefonderzoek is niet uitgevoerd omdat dergelijke studie van dusdanige omvang is dat dit niet kan ingepast worden binnen deze archeologienota. Bovendien zou dit onderzoek voornamelijk bijkomende

² <https://cai.onroenderfgoed.be/>

³ <http://www.geopunt.be/kaart>

⁴ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁵ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁶ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

info aanleveren betreffende de historische bewoningsgeschiedenis van het perceel (bvb. eigenaarsinformatie) en niet betreffende de archeologische weerslag van deze bewoning. Uit de historische situering en het cartografisch onderzoek (zie verder) blijkt dat het perceel minstens sinds 1245 continu bebouwing kent en gelegen is binnen de historische stadskern van Tielt. Deze informatie op zich is voldoende om aan te tonen dat de site gelegen is in een zone met hoge dichtheid aan bewoning, bijkomend archivalisch onderzoek zal hieraan geen extra relevante info toevoegen. De vermelding van hoge dichtheid aan bewoning wordt hier gemaakt, omdat dit een keuze is met zeer specifieke gevolgen voor het te raadplegen bronnenmateriaal en de beoordeling van het archeologisch potentieel van het terrein.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

De eerste stap van het bureauonderzoek bestond er uit zoveel mogelijk relevante informatie te verzamelen betreffende het plangebied (zie vorig hoofdstuk). Daarna werd getracht deze informatie op overzichtelijke wijze weer te geven door middel van kaarten die als bijlage bij dit rapport gevoegd worden. Vervolgens werd de vergaarde informatie in een tekst gegoten en kon bepaald worden of verder vooronderzoek noodzakelijk is en welke onderzoeksstrategie daarvoor aangewezen is.

1.3.3. Gebruikt materiaal

Alle nodige informatie werd geraadpleegd via het internet of werd digitaal aangeleverd door de initiatiefnemer. De kaarten die toegevoegd zijn als bijlage werden vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

1.3.4. Motivering eventueel afwijkende methodiek

Niet van toepassing.

1.3.5. Inbreng specialisten

Niet van toepassing.

1.3.6. Algemene wetenschappelijke advisering

Aangezien informatie over recent archeologisch onderzoek nog niet terug te vinden is op de Centraal Archeologische Inventaris werd hiervoor beroep gedaan op de regiokennis van Onroerend Erfgoed West-Vlaanderen.

2. ASSESSMENTRAPPORT

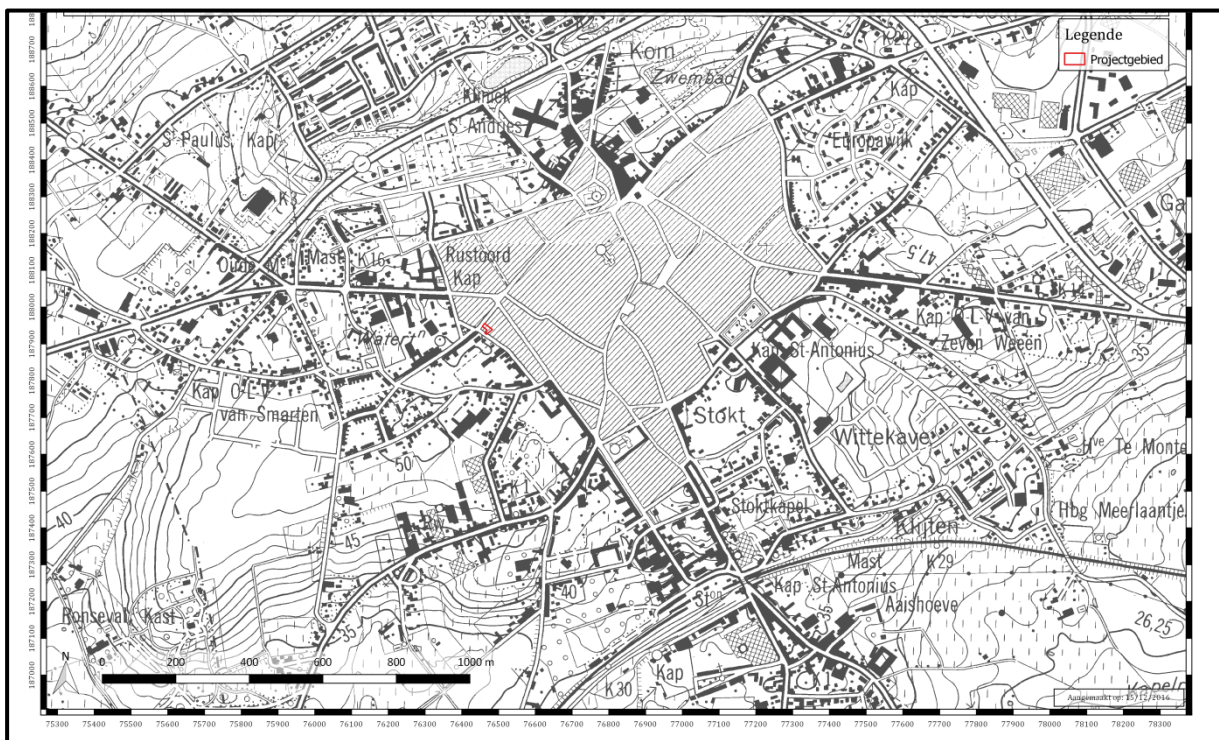
2.1. Methoden, technieken en criteria

Aangezien de site gelegen is een zone die wordt gekenmerkt door een hoge dichtheid aan bebouwing in het verleden, wordt het assessmentrapport aangevuld met de gegevens zoals gevraagd in hoofdstuk 12.5.2.3 van de Code van Goede Praktijk.

2.2. Landschappelijke ligging

2.2.1. Topografische situering^{7,8}

De stad Tielt ligt centraal in het westen van de provincie West-Vlaanderen, tussen de steden Roeselare en Deinze, en circa 25 km ten noorden van Kortrijk. Tielt bestaat uit de fusiegemeenten Tielt, Aarsele, Kanegem en Schuiferskapelle. De stad grenst in het noorden aan de gemeenten Wingene en Ruiselede, in het oosten aan Poeke (deelgemeente van Aalter), Vinkt en Wontergem (deelgemeenten van de stad Deinze), in het zuiden aan de gemeenten Dentergem, Oostrozebeke en Meulebeke en in het westen aan de gemeente Pittem en Egem (deelgemeente van Pittem).

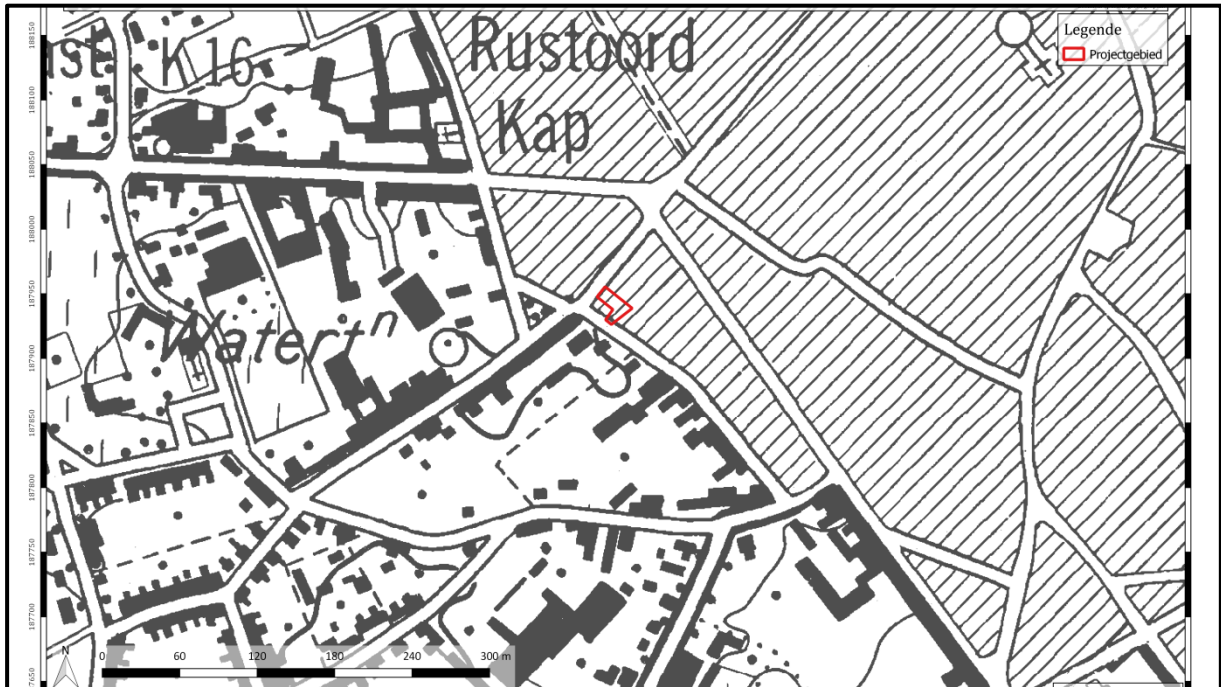
Figuur 4: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied, bijlage 1 (bron: www.geopunt.be).

Het plangebied situeert zich ten oosten van de stadskern van Tielt, nabij de grens met Pittem (zie figuur 4-5 en bijlage 1-2). Het onderzoeksgebied wordt begrensd door de Stedemolenstraat in het noordwesten en de Volderstraat in het zuidwesten. De andere delen van de percelen worden begrensd door de bebouwing en tuinen van de

⁷ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

⁸ <http://www.geopunt.be/>

aanpalende percelen. Kadastraal zijn deze percelen terug te vinden onder de eerste afdeling, sectie K, nr. 966S en 966N (zie figuur 6 en bijlage 3).

Figuur 5: Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied, bijlage 2 (Bron: www.geopunt.be).

Figuur 6: Uitsnede uit het kadaسترplan met aanduiding van het projectgebied, bijlage 3 (bron: www.geopunt.be).

2.2.2. Landschappelijke situering⁹

Tielt is gelegen in de zandleemstreek. Het reliëf is sterk golvend met hoogtes die variëren tussen +14m TAW en +51m TAW. De grote hoogteverschillen zijn te verklaren door de ligging van Tielt op een oost-west gerichte cuestarug. Deze is goed zichtbaar op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (zie figuur 7 en bijlage 5)¹⁰. De *cuesta* van Tielt vormt de overgang tussen de vlakke Vlaamse vallei in het noorden en het lichtgolvende Midden-Vlaanderen in het zuiden.¹¹ In het zuiden wordt het landschap bepaald door de Poelberg, een geïsoleerde heuvel van +45m TAW die opgenomen is in de Landschapsatlas¹², en minder geprononceerde kouterruggen zoals de Marialoopkouter. Door de relatief hoge ligging op een heuvelrug wordt een waterscheidingsgebied gevormd van beekstelsels, waarbij deze in het noorden afwateren naar de Rivierbeek, in het oosten naar de Gentse kanalen (via de Poekebeek) en in het westen en zuiden naar de Leie (via de Mandel en de Mandelbeek).¹³

Het projectgebied ligt bovenop deze *cuesta* van Tielt (zie figuur 7 en bijlage 5) en een kleine 600m ten zuiden van de Poekebeek. Het projectgebied zelf is vrij vlak. Het helt licht af in de noordelijke richting. Hier heeft het een hoogte van +49,3m TAW, in het zuiden is dit gemiddeld +49,8m TAW (zie figuur 8 en bijlage 6).¹⁴

⁹ Ibid.

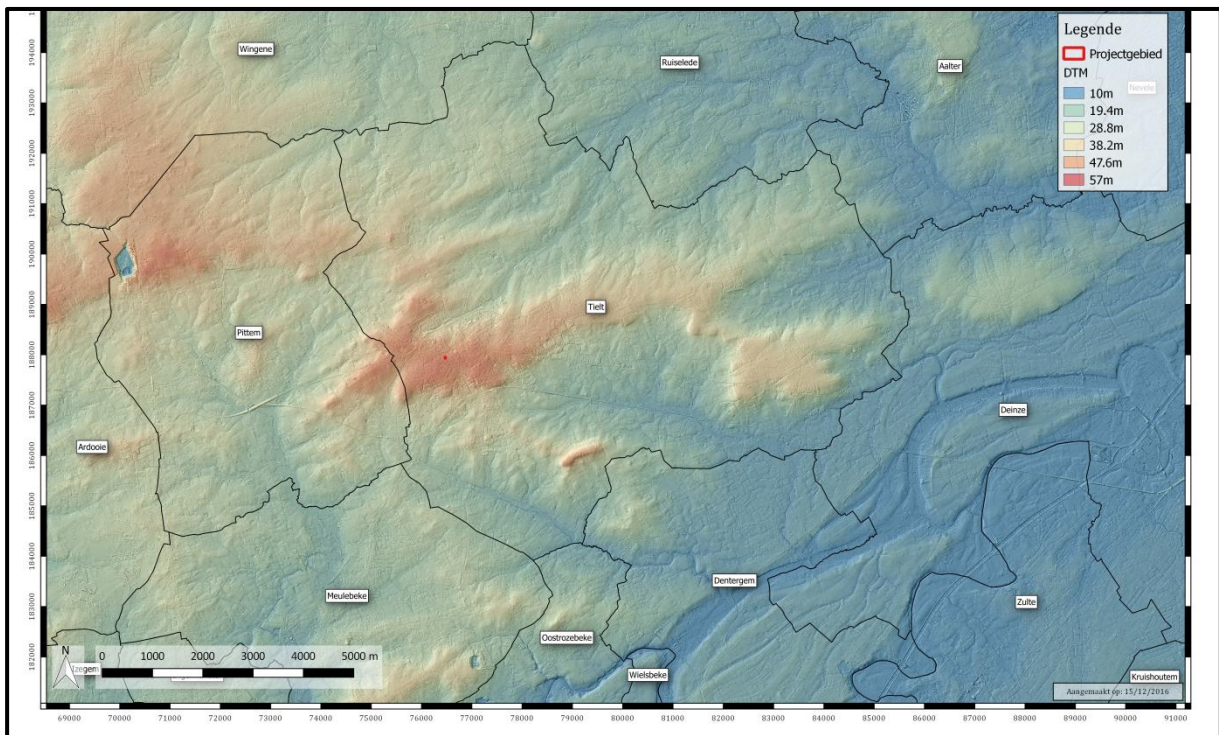
¹⁰ <http://www.geopunt.be/kaart>

¹¹AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: Tielt: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/122112>: laatst geconsulteerd op 19/12/2016

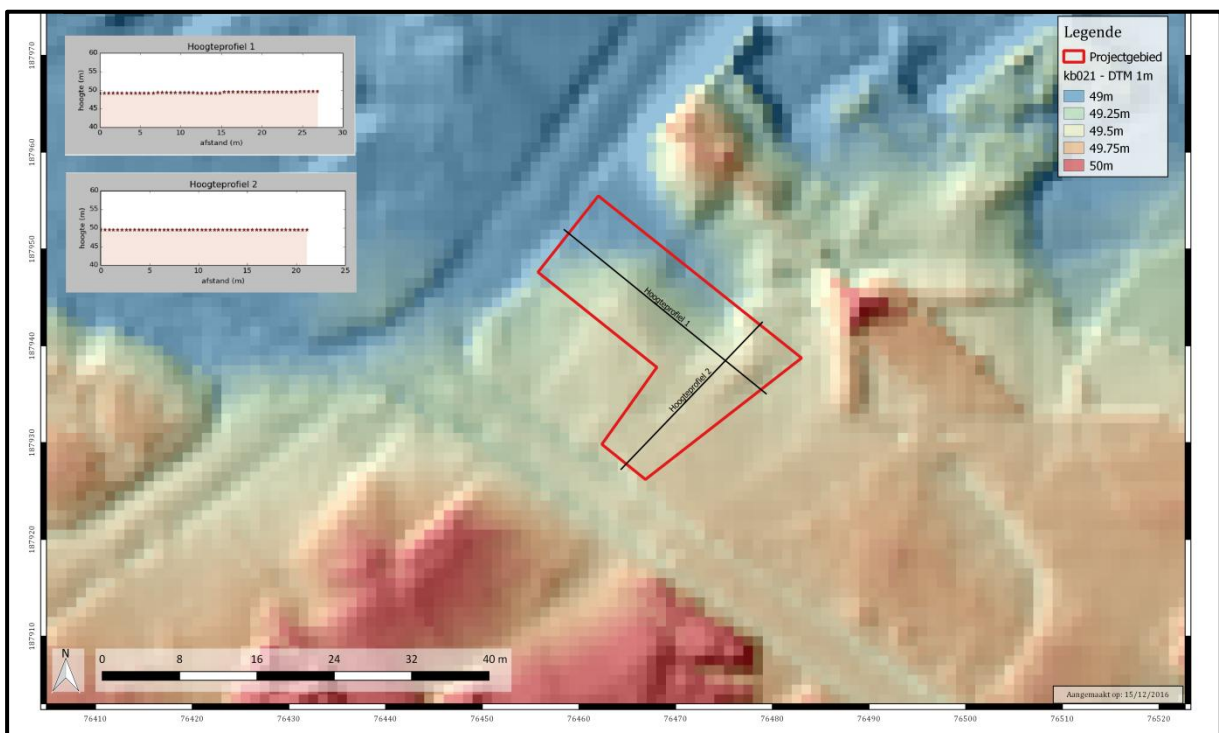
¹²<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/10429>: laatst geconsulteerd op 19/12/2016

¹³AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: Tielt: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/122112>: laatst geconsulteerd op 19/12/2016

¹⁴ <http://www.geopunt.be/>

Figuur 7: Uitsnede uit het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied, bijlage 5 (bron: www.geopunt.be).

Figuur 8: Detailopname uit het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied en de twee hoogteprofielen, bijlage 6 (bron: www.geopunt.be).

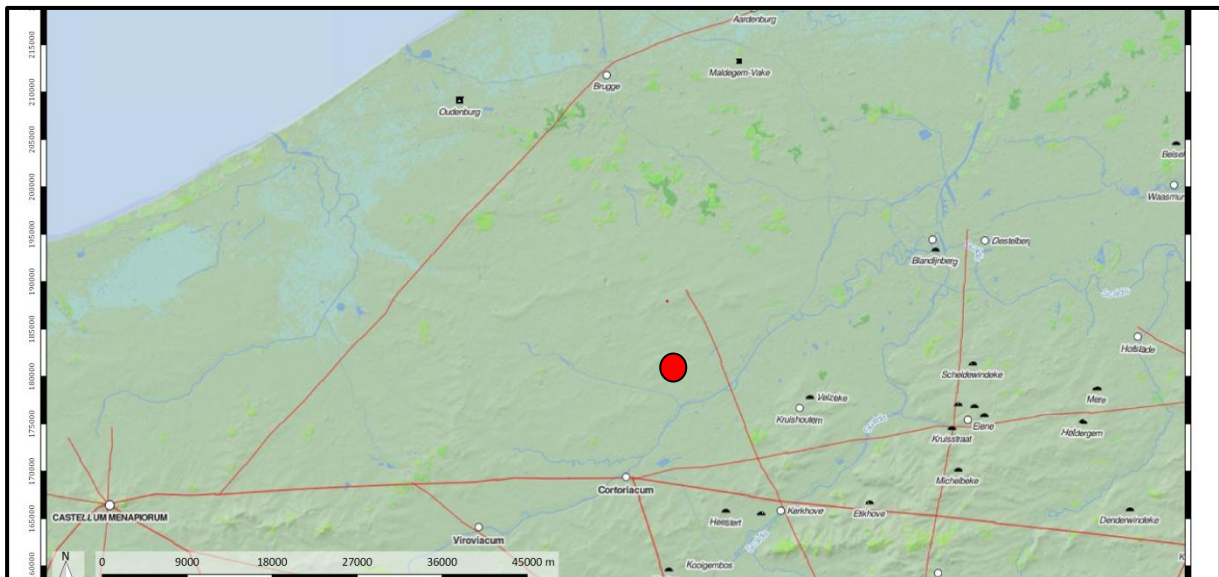
2.3. Historische beschrijving^{15,16}

2.3.1. Historische situering

Hieronder zal eerst de algemene historische situering van Tielt behandeld worden, en daarna de specifieke situering van het projectgebied. Omdat op de plaats van het projectgebied gedurende verschillende eeuwen een windmolen stond, wordt onder 2.3.1.3. kort de historische achtergrond van windmolens in Vlaanderen geschetst.

2.3.1.1. Historische situering Tielt

De ligging op de kust heeft in belangrijke mate de occupatiegeschiedenis van Tielt bepaald. Meso- en neolithische silexartefacten wijzen op prehistorische bewoning in dit hoger gelegen gebied, o.m. ten westen van het stadscentrum. Recente archeologische vondsten geven aan dat de rug ook tijdens de Romeinse periode bewoond was. Dit zou de hypothese kunnen staven dat het tracé van het Romeins diverticulum - van Blicquy tot Oudenburg - vanaf de Leie via de Tieltsse hoogte naar de kust liep (zie figuur 9 en bijlage 7). Dan zou de naam Tielt kunnen afgeleid zijn van het Latijnse "tilia" (linde), "tiletum" (bos van lindebomen) of van "tegula" (dakpannen).

Figuur 9: Uitsnede uit Barrington Atlas of the Greek and Roman World met aanduiding van het projectgebied, bijlage 7 (bron: barrington Atlas of the Greek and Roman World en <https://geo.onroerenderfgoed.be>).

¹⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed, Tielt:

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122112>, laatst geconsulteerd op 19/12/2016

¹⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed, Historische stadskern van Tielt:

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300523>, laatst geconsulteerd op 19/12/2016

Een andere hypothese is dat de eerste bewoningskern van Frankische oorsprong is, te dateren tussen de 7de en het begin van de 9de eeuw, met vermoedelijke locatie tussen de huidige Markt en de Poekebeek. In dit geval zou het toponiem een Germaanse oorsprong kunnen hebben, m.n. "ten hille" (op de heuvel) of "teul" (bundel, tuil). Zeker tot aan de 8ste eeuw blijft het gebied rond het Plateau van Tielt in hoofdzaak bedekt door natuurbos. De oudste vermelding van Tielt dateert uit 1105 en handelt over een bidplaats. Rond deze bidplaats, die vermoedelijk teruggaat tot de 9de of 10de eeuw, ontstond een bevolkingskern.

Vanaf het einde van de 12de eeuw sprak men van Tielt-binnen en Tielt-buiten. Tielt-binnen oefende vanaf de 13de eeuw meer openbare functies uit en verwierf stedelijke rechten, terwijl Tielt-buiten een uitgesproken landelijk karakter had. In de 14de eeuw werden de grenzen van Tielt-buiten definitief vastgelegd: de zogenaamde Roede van Tielt waarbinnen een vijftigtal heerlijkheden rechtspraak hielden. Tielt kende in deze periode een grote bloei (onder andere door de lakennijverheid) en kreeg een concentrisch stratenpatroon met de Markt als centrum. De stad werd nooit omwald, maar had balies, een soort van slagbomen, aan de belangrijkste toegangen van de stad. De onversterkte stad werd op het einde van de 14de en in de 15de eeuw regelmatig het slachtoffer van plunderingen en verwoestingen.

In de eerste helft van de 16de eeuw kende de stad een bloeiperiode door de linnennijverheid, wat gepaard ging met een bevolkingstoename. Tielt concentreerde zich vooral op de productie van vlas en het bleken van het lijnwaad. De oorlogen van de tweede helft van de 16de eeuw betekenden weer een crisis voor de stad. De wederopbouw kwam er in de 17de eeuw, en uit deze periode stammen ook de eerste kaarten van Tielt. Hierop is te zien dat de stad tot dan een erg landelijk karakter behield (zie figuur 10). Tielt-buiten bestond uit landbouwgebied en werd niet afgebeeld. In het begin van de 18de eeuw waren de meeste toegangswegen naar de stad nog landwegen, maar in de tweede helft van de 18de eeuw maakten deze plaats voor nieuwe steenwegen.

Ook in de 19de eeuw werden nieuwe steenwegen aangelegd, alsook een spoor- en tramlijn. De 20ste eeuw luidde de industrialisatie in voor Tielt en omgeving, met onder andere de mechanisatie van de textielindustrie, het ontstaan van een schoennijverheid en het oprichten van drukkerij-uitgeverij Lannoo. Buiten de stad werd het gebied ontbost en werden meer industriële gewassen gekweekt. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was Tielt de hoofdstad van het bezette België ten westen van de Schelde en het hoofdkwartier van de Duitse bezetter. De stad werd dan ook gebombardeerd. In het interbellum trachtten de verschillende nijverheden zich te herstellen. Het

omliggende land schakelde over naar varkens- en graanteelt. Ook tijdens de Tweede Wereldoorlog werd Tielt gebombardeerd. Na de oorlog werden rond de stad industriezones aangelegd.

2.3.1.2. Historische situering omgeving projectgebied

Het projectgebied is gelegen nabij de hoek van de Stedemolenstraat en de Volderstraat. De Stedemolenstraat was voorheen gekend, samen met de Oude Pittemstraat, als de Pittemstraat.

Deze Stedemolenstraat werd zo genoemd naar de “Stedemolen” of de “coornewindmeulen”¹⁷. Deze werd voor het eerst vermeld in 1245 en was gelegen op de zuidelijke hoek van de huidige Volderstraat, de locatie van het projectgebied¹⁸. Dit was eveneens de grens van Tielt-binnen. Van deze graanwindmolen, die een staakmolen was die op teerlingen stond, werden de maalrechten gedeeld door de stad en het hospitaal van de Alexianen aan de Markt. In 1452-1453 werd de molen door de Bourgondiërs en de Gentse Groententers vernield en in 1473 weer opgebouwd dankzij gezamenlijke financiële inspanning van de stad en de alexianen. In 1550 dient hij opnieuw hersteld te worden na ontmanteling door de Gentenaars. Nadat Robert du Cellier, raadsheer van de watergraaf van Vlaanderen, in 1561 het octrooi verleent, wordt de molen uitgebreid met een rosmolen. In 1579 wordt de molen opnieuw grotendeels vernield en later herbouwd. In de 18de en 19de eeuw wordt de molen bediend door de molenaarsfamilie De Rynck. Vanaf 1864 werd een molenkast op het torenkot geplaatst, waardoor deze molen ook dienst kon doen als oliemolen¹⁹. De molen bleef in bedrijf tot 1907 en werd ontmanteld in 1929. Op een pleintje nabij het projectgebied ligt een arduinen molensteen opgesteld die bij wegenwerken in 1984 werd opgegraven²⁰. De algemene historische achtergrond van windmolens en wat dat betekend voor deze molen wordt besproken onder hoofdstuk 2.3.1.3.

¹⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed, Stedemolenstraat:

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/112578> laatst geconsulteerd op 19/12/2016

¹⁸ Holemans, Windmolens te Tielt

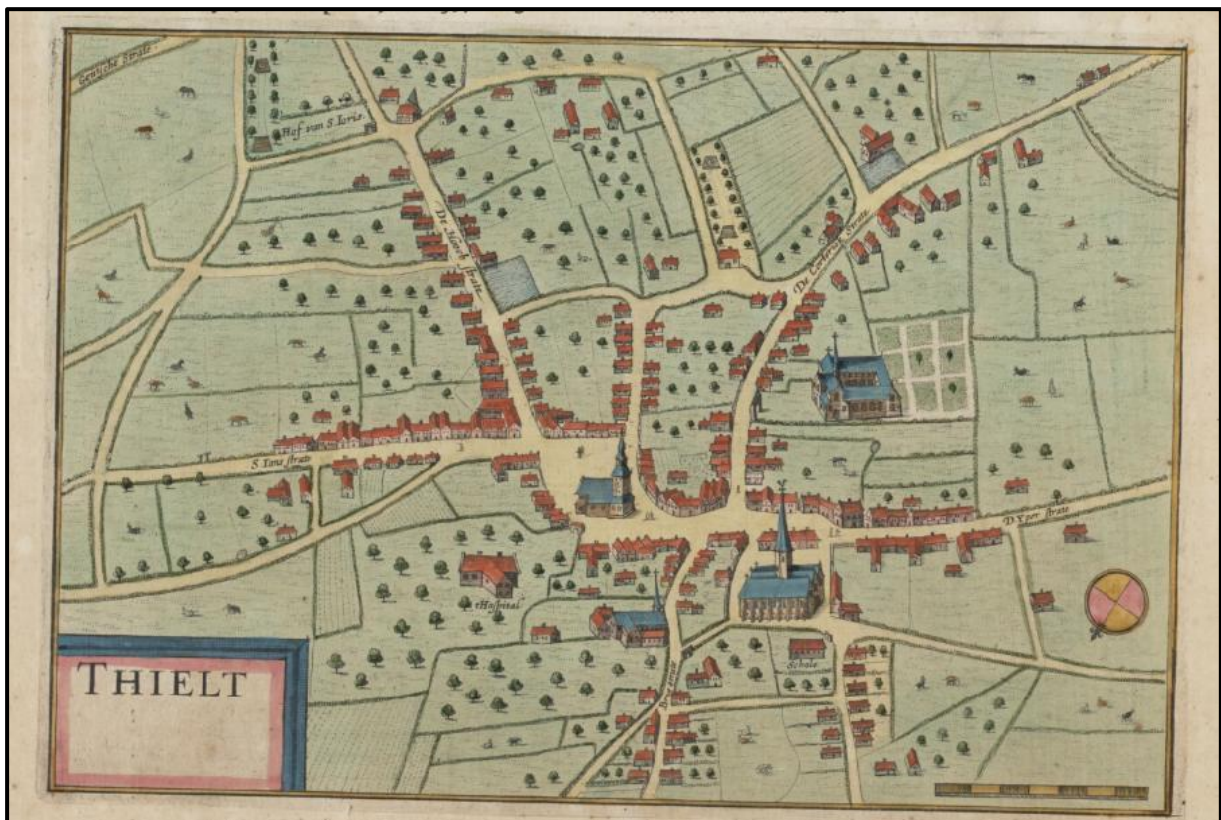
¹⁹ Molenechos.org.

²⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed, Molensteen:

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/86904> laatst geconsulteerd op 19/12/2016

De Volderstraat vormt samen met de Schependomstraat tot 1794 de westgrens van de middeleeuwse stad of Tielt-binnen. De huidige benaming verwijst naar de lakenbereiders (volders) die de wollen stof vervilten²¹.

Op de oudste kaart van Tielt is het projectebied net niet te zien (zie figuur 10). Deze toont wel aan dat de stad op dit moment nog een vrij ruraal karakter had, zeker op de percelen in de buurt van het projectgebied. Volgens de historische gegevens (zie hoger) was er op dit moment wel al een molen aanwezig op of naast de percelen van het projectgebied.

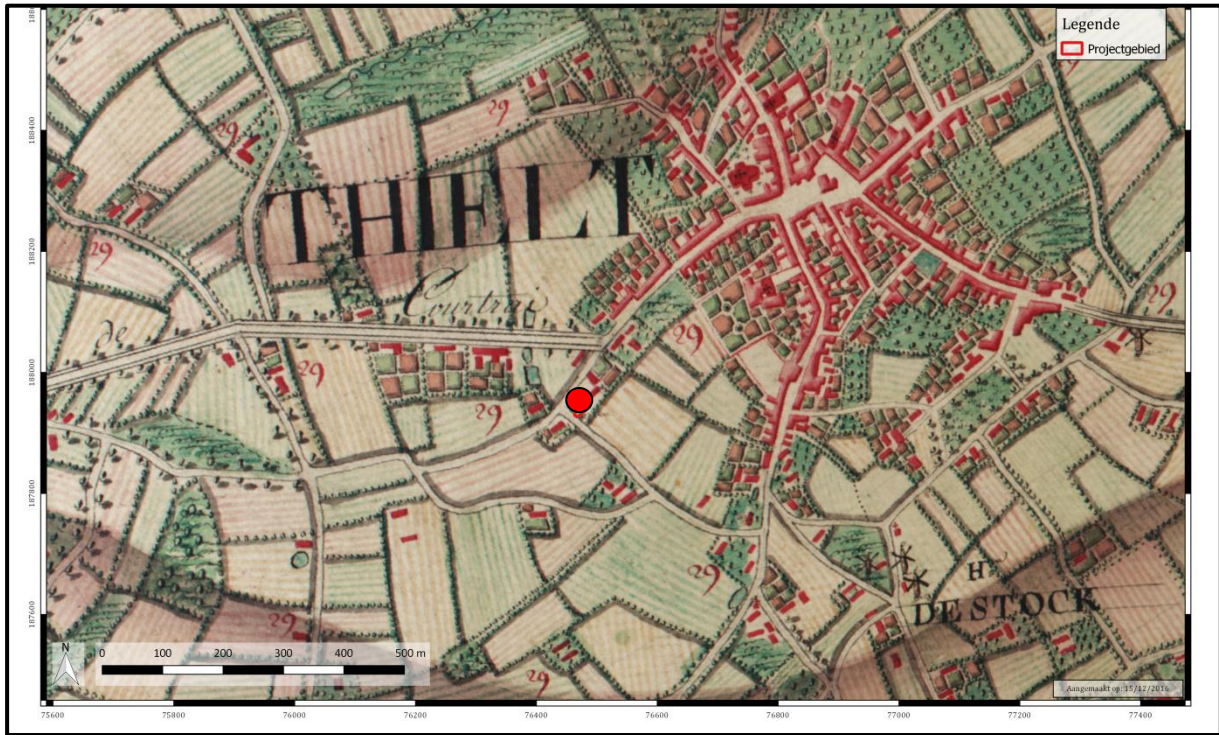
Figuur 10: Plattegrond van Ronse uit Flandria Illustrata opgemaakt door Sanderus (bron: <http://www.flandrica.be/flandrica/items/show/765>).

Op de kaart van Ferraris is deze molen wel te zien (zie figuur 11 en 12 en bijlage 8 en 8b) Dit blijft zo tot het begin van de 20ste eeuw (zie figuur 13-15 en bijlage 9-11). Op de kaart van België uit 1904 dat jaar werd de molen nog afgebeeld (zie figuur 16). Volgens de historische bronnen werd de molen afgebroken in 1921. Op de kaart van België uit 1939 is deze dan ook niet meer aanwezig (zie figuur 17). Vanaf 1939 tot op heden worden de percelen langzaam volgebouwd (zie figuur 18-20 en bijlage 12-14).

²¹ Agentschap Onroerend Erfgoed, Volderstraat:

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/112590> laatst geconsulteerd op 19/12/2016

Hoewel Tielt, zoals hierboven vermeld, dienst deed als militair hoofdkwartier tijdens de eerste wereldoorlog, zijn geen trenchmaps voorhanden.

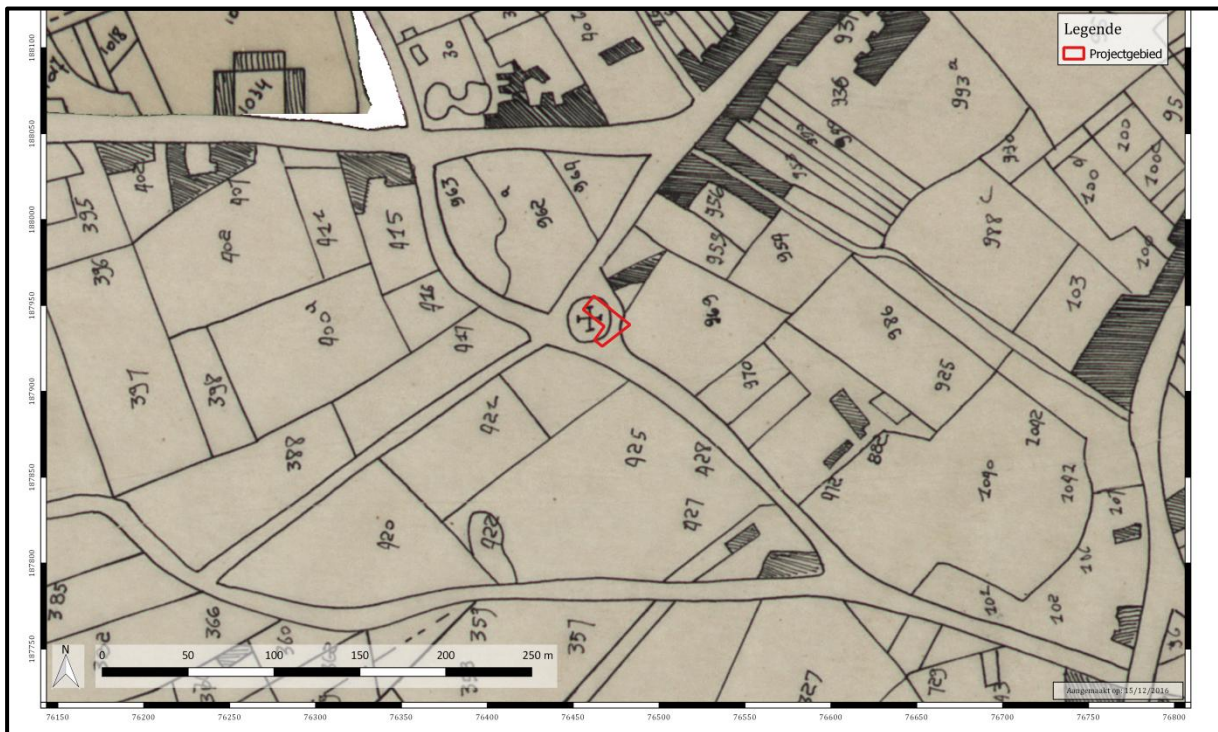
Figuur 11: Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (rode stip), bijlage 8 (Bron: www.geopunt.be).

Figuur 12: Detail van uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied, bijlage 8b (Bron: www.geopunt.be).

Figuur 13: Uitsnede uit Atlas der Buurtwegen met aanduiding projectgebied, bijlage 9 (bron: www.geopunt.be).

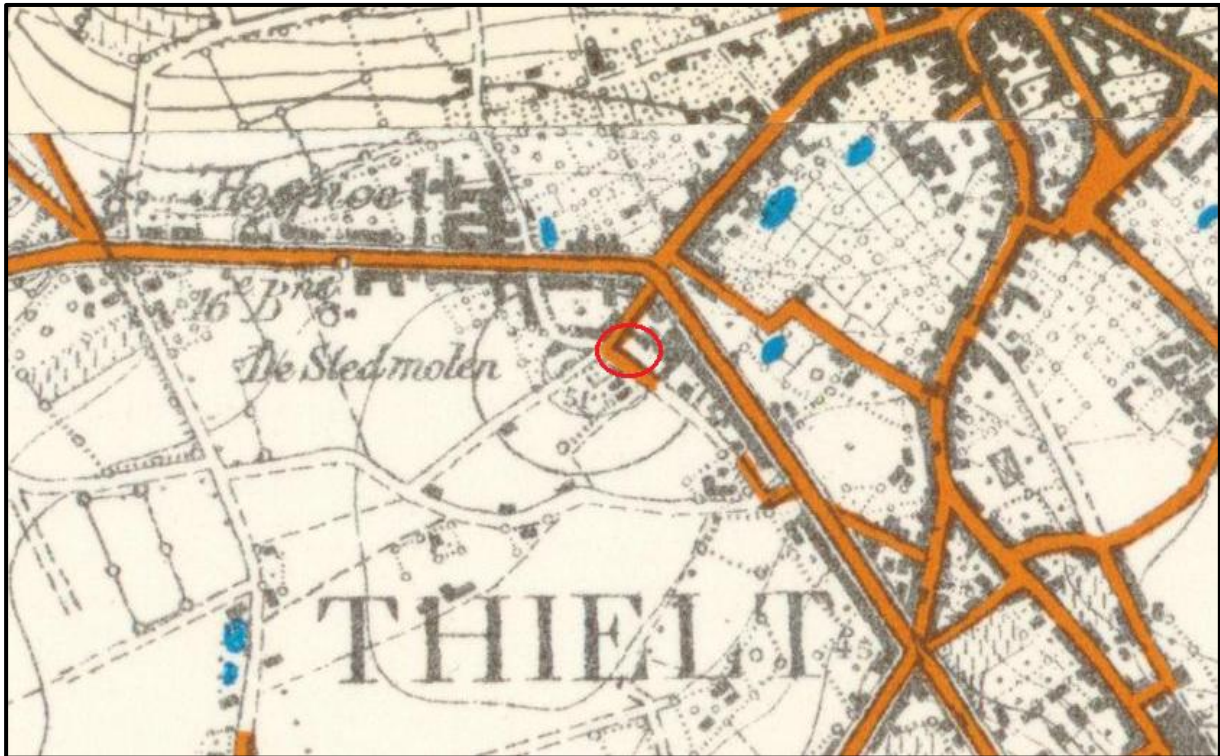
Figuur 14: Uitsnede uit de Popkaart met aanduiding van het projectgebied, bijlage 10 (bron: www.geopunt.be).

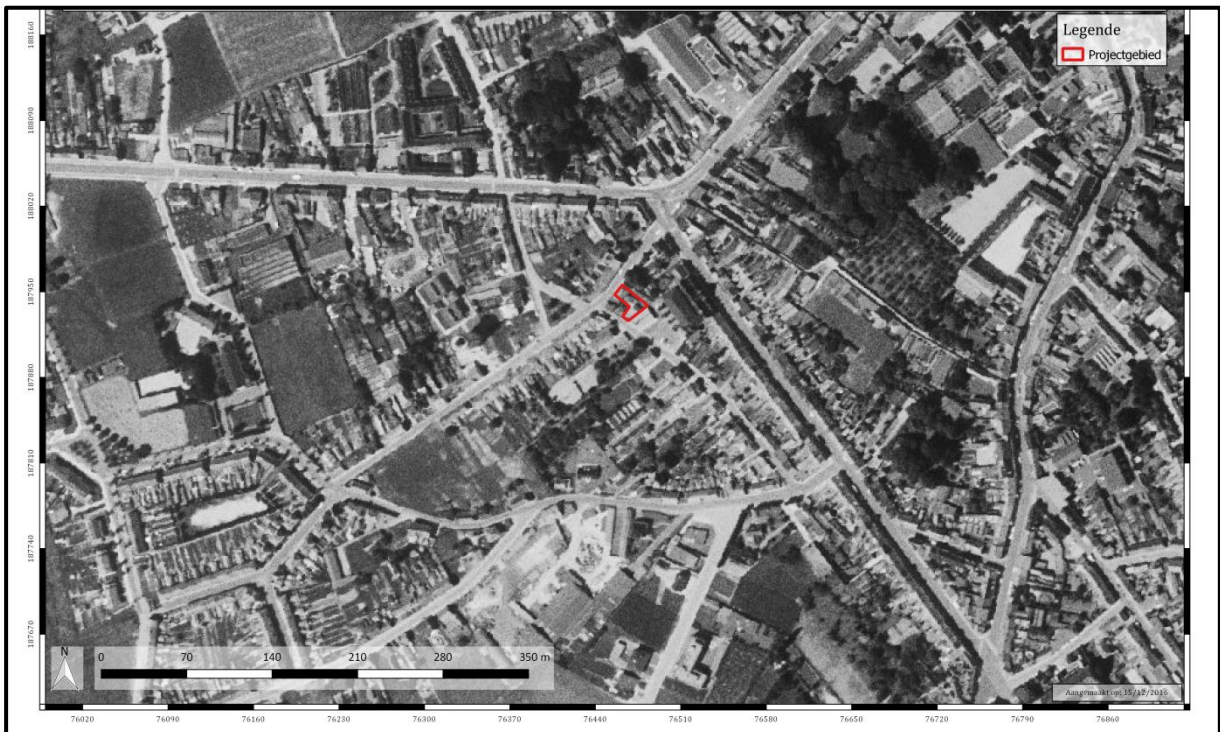
Figuur 15: Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen met aanduiding van het projectgebied, bijlage 11 (bron: www.geopunt.be).

Figuur 16: Uitsnede uit de kaart van België uit 1904 met aanduiding van het projectgebied onder de rode cirkel (bron: www.cartesius.be).

Figuur 17: Uitsnede uit de kaart van België uit 1939 met aanduiding van het projectgebied onder de rode cirkel (bron: www.cartesius.be).

Figuur 18: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het projectgebied, bijlage 12 (bron: www.geopunt.be).

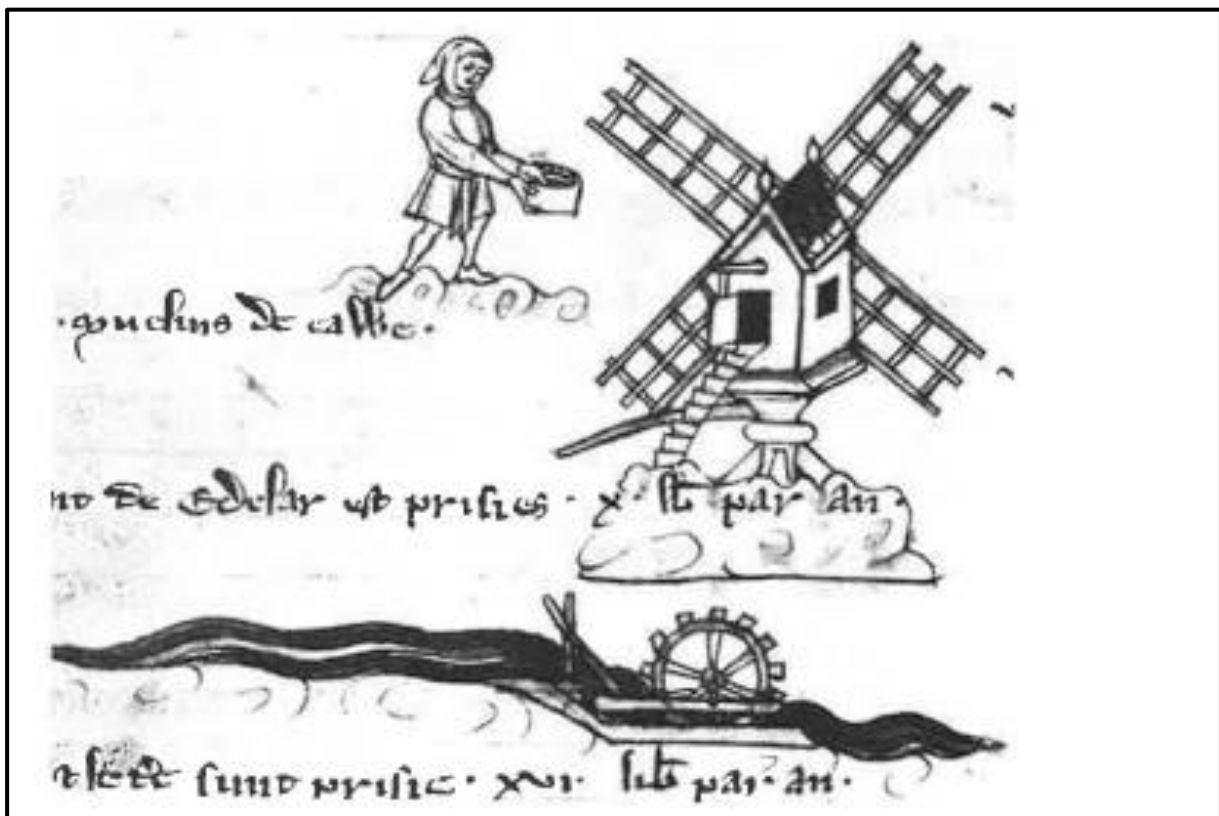
Figuur 19: Luchtfoto uit 1990 met aanduiding van het projectgebied, bijlage 13 (bron: www.geopunt.be).

Figuur 20: Luchtfoto uit 2015 met aanduiding van het projectgebied, bijlage 14 (bron: www.geopunt.be).

2.3.1.3 Historische achtergrond windmolens

De windmolen werd in het laatste kwart van de 12de eeuw ontwikkeld in West-Europa²². Omstreeks deze periode werd er, min of meer gelijktijdig, melding gemaakt van windmolens in Noord-Frankrijk, het zuiden van Engeland en Vlaanderen. De oudst gekende molen in Vlaanderen dateert uit 1197. Boudewijn IX gaf een windmolen aan de Benediktessenabdij te Zonnebeke bij Ieper. In de loop van de 13de eeuw werden er almaar meer windmolens vermeld. De oudste afbeelding – een tekening uit het Veil Rentier van de heer van Pamele/Oudenaarde – dateert uit 1270 (zie figuur 21). De grootste bloeitijd van de windmolens loopt vanaf de afschaffing van middeleeuwse rechten zoals het “banrecht en het “windrecht” en het massale gebruik van de stoommachine²³. Tijdens de Hollandse periode werden er innovaties uit het noorden ingevoerd. Vanaf 1850-60 begint het aantal molens in de steden sterk af te nemen. Op het platteland blijven ze nog langer in gebruik, ondermeer omdat het transport van steenkool duur is.

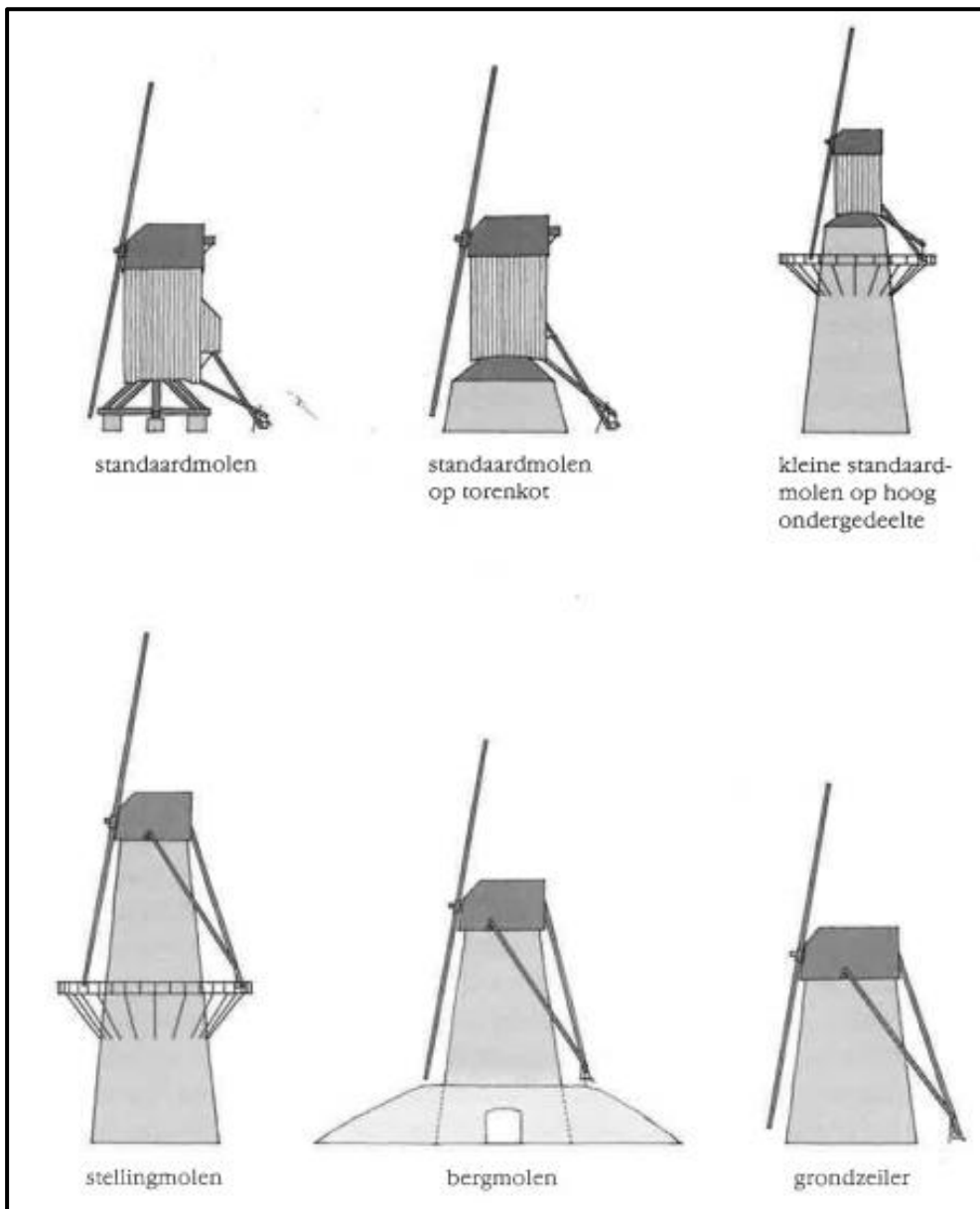

Figuur 21: Een tekening uit het Veil Rentier van de heer van Pamele/Oudenaarde daterend uit 1270 met de oudst afgebeelde molen in Vlaanderen (Bron: DEVLIEGHER L. en DEBONNET A. 1984, p. 8).

²² Devliegheer en Debonnet.

²³ Van Thillo.

Windmolens kunnen op twee manieren beschreven worden: naar opbouw of naar functie. Wanneer de opbouw gebruikt wordt als belangrijkste factor, dan zijn er twee duidelijke types te onderscheiden: de houten en de (bak)stenen windmolens^{24,25}. De oudste windmolens werden standaard uit hout opgebouwd. Deze kregen de naam staak- of standaardmolen mee, omdat ze steeds op een centrale staak stonden (zie figuur 22 en 24). De (bak)stenen molens waren steeds uit steen opgebouwd, hoewel de zolder of grotere delen van de molen nog vaak in hout waren opgebouwd.

Figuur 22: Afbeelding van verschillende types houten en stenen molens (bron: DEVLIEGHER L. en DEBONNET A. 1984, p.18).

²⁴ Devliegheer en Debonnet.

²⁵ Bauters, Boek 1.

Zoals hierboven vermeld werden de eerste molens uit hout opgebouwd. Deze werden staak- of standaardmolens genoemd. Dit verwees voornamelijk naar de centrale mast die de gehele constructie ondersteunde en ruste op de steekbanden. Deze schuin geplaatste balken rusten dan weer op de zogenaamde “teerlingen” (zie figuur 24). Dit waren vierkante of langwerpige bakstenen blokken²⁶. Deze waren 1,3m tot 1,5m hoog en werden vaak naar de windrichtingen geplaatst. De onderlinge afstand tussen deze teerlingen werd bepaald door de kruisplaten. Dit was een onderdeel van de molen die ruste op de “teerlingen”. Gemiddeld was deze afstand 7m²⁷. Vaak werd er tussen deze “teerlingen” een verbindingsmuur gebouwd. De steekbanden die op deze teerlingen rusten, werden in sommige gevallen overkapt. Op deze manier ontstond een opslagplaats voor de molenaar. Een dergelijke molen werd een “gesloten staakmolen” genoemd²⁸ (zie figuur 23). De oudste types werden niet op teerlingen gebouwd, maar licht ingegraven²⁹. Soms werd de staakmolen op een heuvel gebouwd. Hierbij was het vooral de bedoeling zoveel mogelijk wind te vangen.

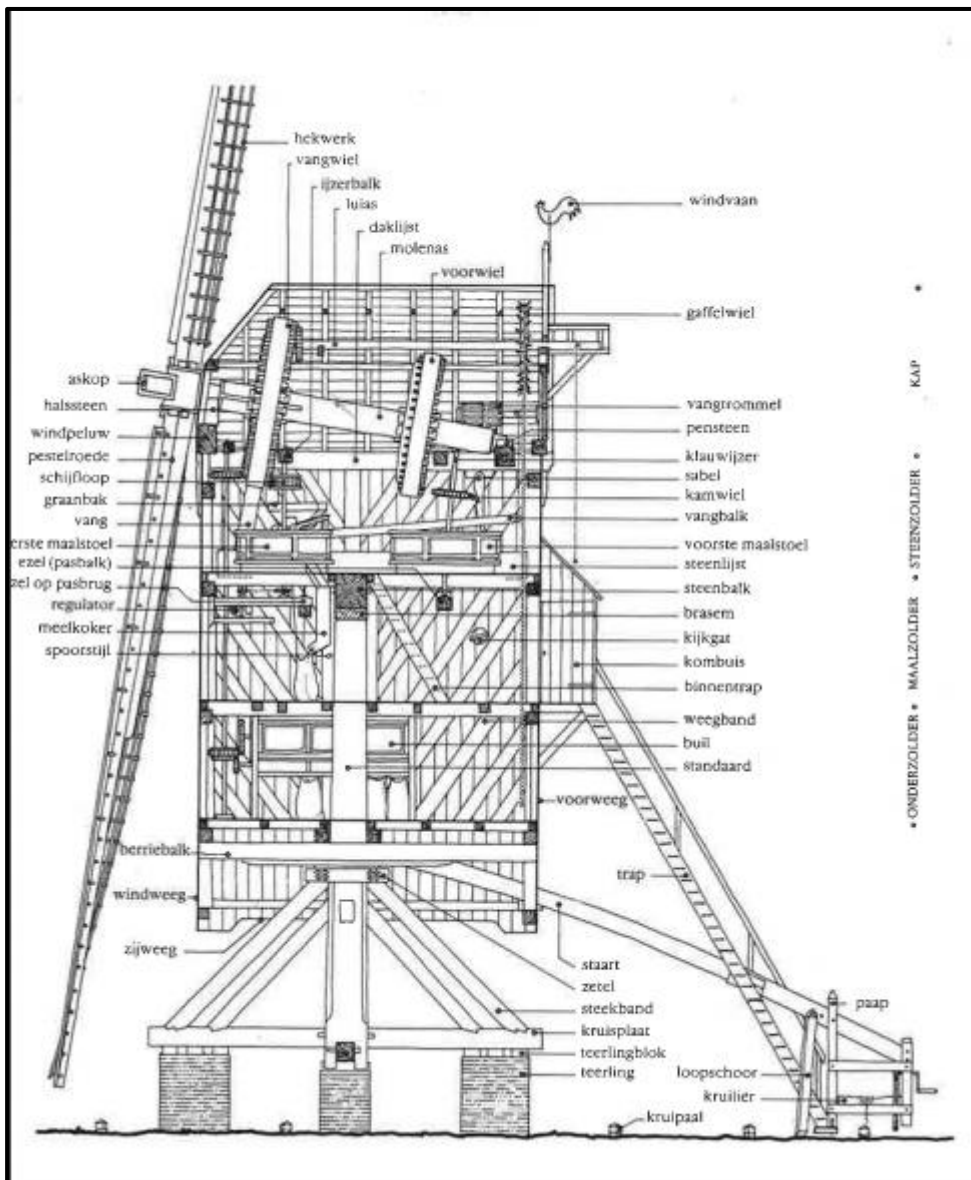
Figuur 23: De Briardemolen te Wormhout, (gesloten staakmolentype) (bron: DEVLIEGHER L. en DEBONNET A. 1984, p. 56).

²⁶ Devliegheer en Debonnet.

²⁷ Bouters, “Van zadelsteen tot zetelkruier: 2000 jaar molens in Vlaanderen Boek 2”.

²⁸ Devliegheer en Debonnet, *De Molens in West-Vlaanderen*.

²⁹ Bouters, *Boek 1*.

Figuur 24: De onderdelen van een staak- of standaardmolen (bron: DEVLIEGHER L. en DEBONNET A. 1984, p. 22).

De (bak)stenenmolens worden voor het eerst vermeld tijdens de 1ste helft van de 14de eeuw. Deze zijn meestal cilindrisch in grondplan. De meeste van deze windmolens waren oorspronkelijk grondzeilers, wat betekent dat ze niet op een berg werden aangelegd (zie figuur 22). Dit gebeurde pas wanneer dit noodzakelijk was vanwege windbelemmering door andere gebouwen. Dit werd bekomen door een verdieping bij te bouwen en de verdieping aan te aarden tot een berg ontstond. Deze had vaak een overwelfde in- en uitrit³⁰. De eerste stenen molens werden in natuursteen opgebouwd.

³⁰ Devliegheer en Debonnet, De Molens in West-Vlaanderen.

Dit werd echter snel verlaten ten voordele van het bouwen in baksteen³¹. De muren waren vaak zeer dik, tot soms 1.5m bij de funderingen. Dit was waarschijnlijk nodig vanwege de zijlingse druk van de opgaande muren. Deze structuren werden niet zo diep gefundeerd. Dit was over het algemeen tot op vorstdiepte, zo'n 80cm³². Deze molens konden een diameter hebben van 6,1 tot 8,4m. Ze waren echter zeldzaam in Vlaanderen en meer specifiek in West-Vlaanderen. Dit was voornamelijk het gevolg van de grote verbreiding van de staakmolen. Pas vanaf het einde van de 18de eeuw werd deze langzaam aan vervangen door bakstenen molens³³.

Wanneer naar de functie gekeken wordt, valt het op dat molens voor allerlei doeleinden werden gebruikt. Niet enkel voor het voor de hand liggende malen van graan, maar ook voor het pletten van oliehoudende zaden, het malen van eikenschors, het vollen van geweven stoffen, het pellen van boekweit of de productie van hennepkoorden werden molens ingezet. Meestal werd er per molen maar één activiteit uitgevoerd, om het eindproduct niet te vervuilen met restjes van de voorgaande productie³⁴.

Afgaande op de informatie die voorhanden is over de molen op de hoek van de Stedemolenstraat en de Volderstraat, betreft het hier een molen met een zeer oude oorsprong (13de eeuw). Deze werd oorspronkelijk beschreven als een staakmolen die op teerlingen stond, gebruikt om graan te malen. In 1864 wordt echter vermeld dat er een torenkast op het molenkot wordt geplaatst. De vermelding van een molenkot geeft aan dat de molen tegen dan al was omgebouwd tot een stenen molen (zie figuur 25). Op de Atlas der Buurtwegen (zie figuur 13 en bijlage 9) is duidelijk een cirkelvormige standplaats voor de windmolen aangegeven. Dit kan er misschien op wijzen dat deze op een cirkelvormig heuvellichaam was gebouwd, hoewel dit zonder archeologisch onderzoek niet met zekerheid kan gesteld worden.

³¹ Bauters, Boek 2.

³² Bauters, Boek 1.

³³ Devliegheer en Debonnet.

³⁴ Van Thillo.

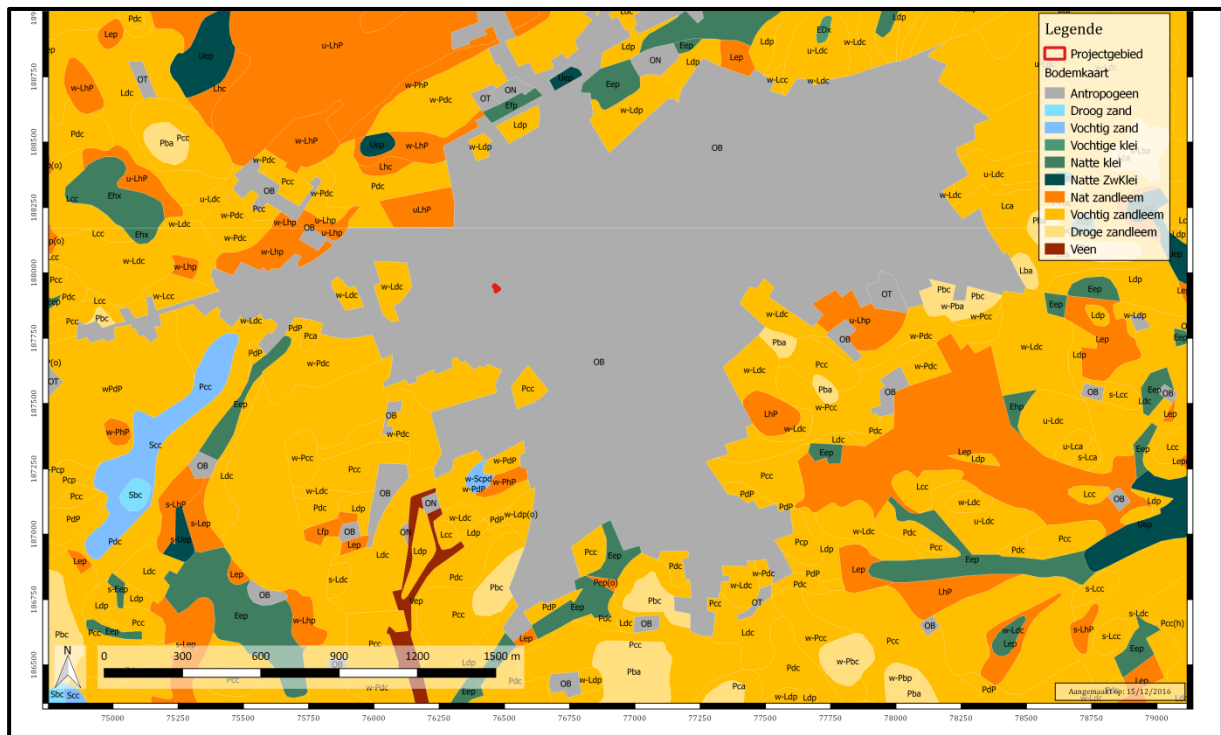

Figuur 25: Een stenen molen waarbij een torenkast (houten gedeelte) op het molenkot (bakstenen onderste gedeelte) staat (bron: DEVLIEGHER L. en DEBONNET A. 1984, p. 315).

2.3.2. Bodemkundige situering

Het gehele projectgebied staat op de bodemkaart gekarteerd als een kunstmatige grond (zie figuur 26 en bijlage 7).³⁵ Deze gronden zijn ook gekend als het OB-type. Soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd. De bodems in de bebouwde zone zijn daar een voorbeeld van. Dit wil echter niet zeggen dat de bodem niet meer archeologisch relevant is. In de ruimere omgeving treft men vooral droge of natte zandleembodems aan.

³⁵ <http://www.geopunt.be/>

Figuur 26: Uitsnede uit de bodemkaart met aanduiding van het projectgebied, bijlage 7 (bron: www.geopunt.be).

2.4. Archeologisch kader³⁶

2.4.1. Onderzoek in en om Tielt

Op het grondgebied van de Stad Tielt zijn heel wat archeologische sites bekend. De meeste zijn gekend als gevolg van cartografisch en historisch onderzoek zonder ingreep in de bodem. Slechts enkele zijn ook gekend via archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem.

Onder de onderzoeken zonder ingreep in de bodem vallen cartografische en historische studies, luchtfotografische prospecties en veldprospecties. De studie van het kaartmateriaal en de historische gegevens leverde een groot aantal sites met walgracht op in de regio rond de stadskern van Tielt, voornamelijk uit de late middeleeuwen (**o.a. ID 72821, ID 72825, ID 72826, ID 72827, ID 72834, ID 76934, ID 76938, ID 76939, ID 76935**).

Tijdens archeologische luchtfotografische prospecties in 1992, uitgevoerd door de Universiteit Gent, kwamen een aantal circulaire structuren aan het licht ten noordnoorden en ten oosten van het centrum (**o.a. ID 154799, ID 154802, ID 154803**)³⁷. Deze structuren worden geïnterpreteerd als grafheuvels uit de bronstijd. De CAI-kaart geeft ook aan dat er ten westen van het stadscentrum verschillende prehistorische vondsten gedaan zijn tijdens veldprospecties in 1990. Deze prospecties leverden vooral neolithische vondstenconcentraties op (**ID 76451, ID 161487, ID 161490**)³⁸, met daarnaast soms ook mesolithisch materiaal (**ID 161486, ID 161488**)³⁹. Op twee locaties werden paleolithische artefacten aangetroffen (**ID 161241, ID 161242**).

De archeologische onderzoeken met ingreep in de bodem zijn zoals vermeld schaars. In 2005 vond er een proefsleuvenonderzoek plaats in het centrum van Tielt aan de Markt (**ID 76979, ID 76980, ID 76982**)⁴⁰. Daarbij kwamen naast de restanten van het 18de-eeuws schepenhuis ook resten aan het licht van de laatmiddeleeuwse lakenhal (late 14de-15de eeuw) en een laatmiddeleeuwse waterleiding bestaande uit een uitgeholde boomstam en bakstenen (vermoedelijk 14de-15de eeuw, met aanpassingen in de 15de-16de eeuw). Verder werden verschillende middeleeuwse ophogingslagen aangesneden

³⁶ CAI Databank | Onroerend Erfgoed.

³⁷ Bourgeois, Meganck, en Semey.

³⁸ Calmeyn.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ De Gryse.

en werd er Romeins aardewerk aangetroffen net boven de natuurlijke bodem en verspit in andere middeleeuwse kuilen. Dit aardewerk wijst op menselijke aanwezigheid op de *cuesta* van Tielt in de Romeinse periode. Bij de aanleg van de Zuiderring in 2007 werd een kleine archeologische opgraving verricht, waarbij sporen uit de middeleeuwen werden aangesneden⁴¹. Een recent proefsleuvenonderzoek ten westen van de Zuiderring, uitgevoerd door Monument Vandekerckhove nv in februari 2016, leverde een beperkt aantal sporen op⁴². Het betreft voornamelijk gracht- en greppelstructuren zonder dateerbaar vondstmateriaal. Een waterkuil en kuil konden op basis van het aangetroffen aardewerk in de ijzertijd gedateerd worden. Ook een vierpostenspieker kan mogelijk in deze periode geplaatst worden. Op de site werd ook een pakket met aardewerk uit de volle middeleeuwen aangesneden. Een ander onderzoek dit jaar ter hoogte van de Wakkensesteenweg legde een site met walgracht bloot, waarbij het vondstenmateriaal terug zou gaan tot in de 12de eeuw.⁴³

2.4.2. Onderzoek in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied

Zoals op figuur 27 en bijlage 16 te zien is, werd in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied nog nauwelijks archeologische onderzoek uitgevoerd. Op de Centraal Archeologische Inventaris wordt ook niets vermeld over gekende sites door cartografische of historische studies, luchtfotografische prospecties of veldprospecties binnen de historische stadkern. Dit lijkt enigszins vreemd, aangezien vanaf 1771 (kaart van Ferraris) duidelijk een molen aanwezig is op, of nabij, de percelen van het projectgebied.

Het bestand van de bestaande molens in Vlaanderen is in grote mate geïnventariseerd⁴⁴. De database het Belgische Molenbestand geeft een vrij volledig beeld van hun aantal, hun typologie, hun geschiedenis en hun algemene toestand. De informatie met betrekking tot de historische ontwikkeling van het productieproces, gelieerd aan het bouwhistorische aspect, is echter veelal anekdotisch en vraagt een meer systematisch aanpak. Hierbij kan een archeologisch onderzoek mogelijk voor ondersteuning zorgen. Hierboven werd onder punt 2.3.1.3 kort de historische achtergrond van windmolens in Vlaanderen geschetst. Het archeologisch onderzoeken van de grondsporen die deze

⁴¹ S.N., p. 5.

⁴² Vanhoutte.

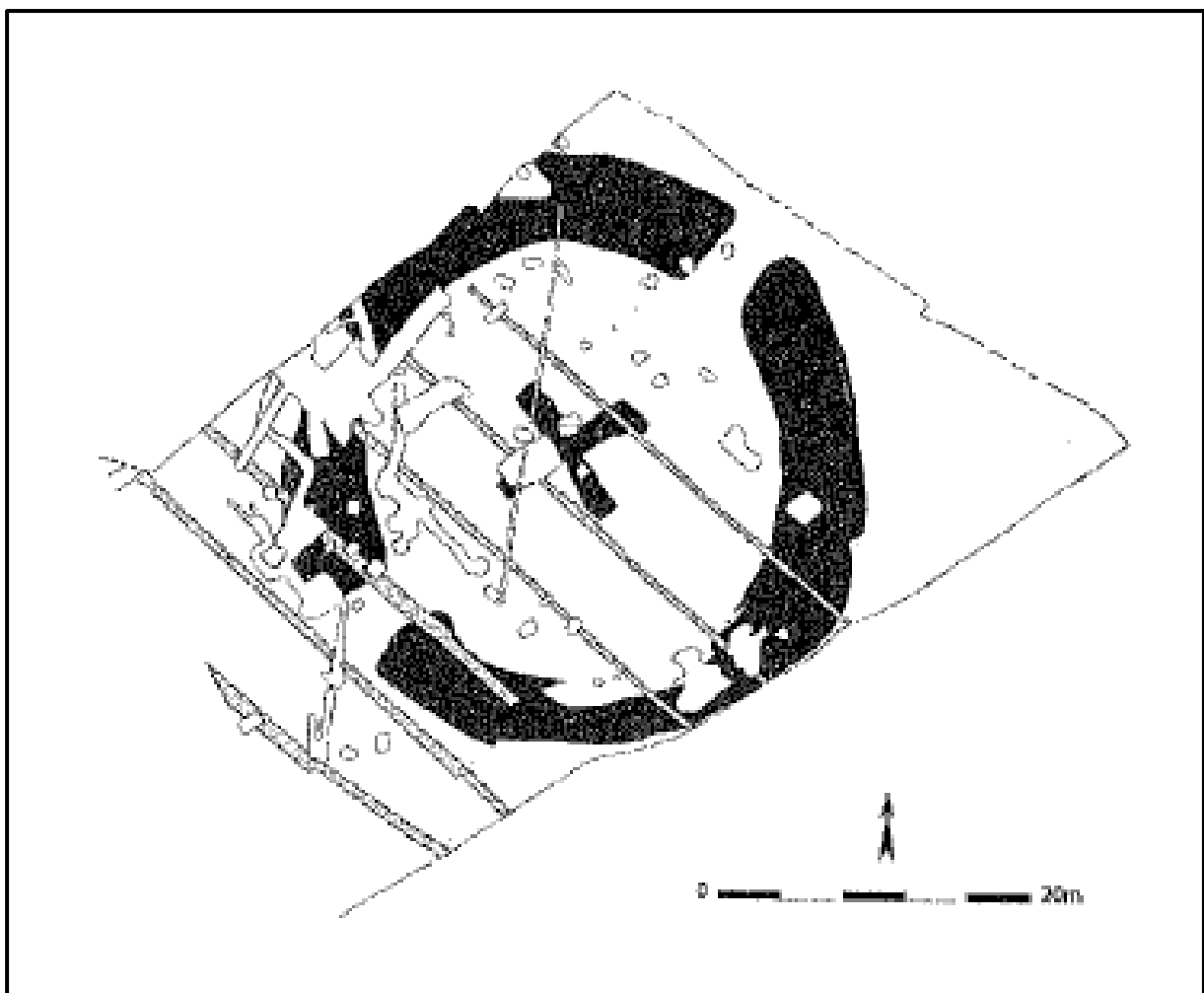
⁴³ Van der Dooren, Krekelbergh, en Vanoverbeke.

⁴⁴ Onderzoeksbalans onroerend erfgoed:

<https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/bouwkundig/architectuurgeschiedenis/industrieel>, laatst geconsulteerd op 20/12/2016

structuren achterlaten kan bijdragen tot het beter begrijpen van hun herkomst en constructiemethoden en de activiteiten die er rond plaats vonden.

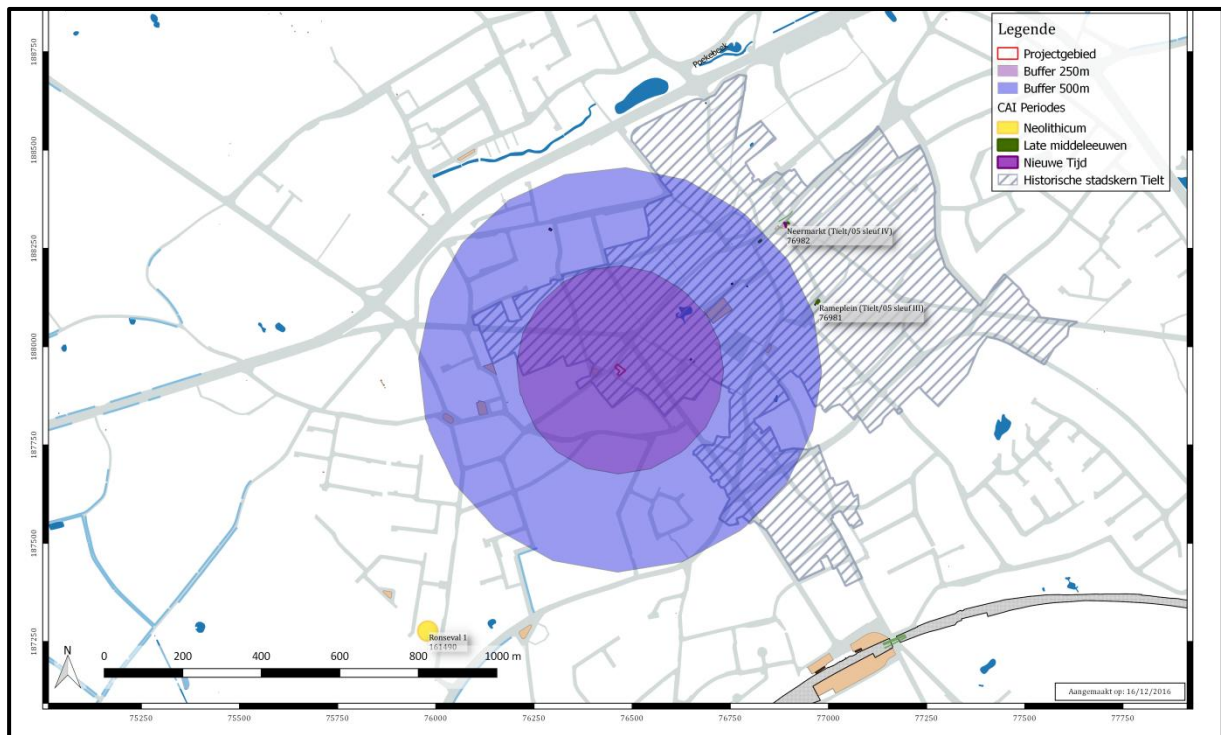
De kennis over archeologische sporen van molens is schaars. Te Sint-Denijs-Westrem, Flanders Expo zone 3, Gent werd een spoor aangetroffen dat werd geïnterpreteerd als een grondspoor van een middeleeuwse windmolen⁴⁵ (zie figuur 26). Een centraal kruisvormig spoor werd hierbij omringd door een circulaire, tweemaal onderbroken gracht. Het centrale kruisspoor zou duiden op een vroege manier van funderen, zonder “teerlingen”⁴⁶.

Figuur 26: Grondspoor van staakmolen aangetroffen te Sint-Denijs-Westrem, Gent (bron: HOORNE J., BARTHOLOMIEUX B., CLEMENT C., DE DONCKER G. & MESSIAEN L. 2009, p. 45).

⁴⁵ Hoorne e.a..

⁴⁶ Bauters, Boek 1.

Figuur 27: Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) met aanduiding van het projectgebied binnen een radius van 250 en 500m, bijlage 16 (bron: www.geopunt.be en Centrale archeologisch inventaris).

2.5. Synthese

2.5.1. *Verwachtingspatroon*

Op basis van het voorgaande assessment kan volgend verwachtingspatroon naar voor geschoven worden:

- Het is al vanaf de het midden van de 13de eeuw dat de gronden op of net naast de het projectgebied bebouwd waren. Sinds het jaar 1245 stond er op de straathoek van de Stedemolenstraat (voorheen deel van de Pittemstraat) en de Volderstraat een molen. Deze is op cartografische materiaal te zien vanaf het einde van de 18de eeuw (kaart van Ferraris). De windmolen werd afgebroken in 1929 en op de vrijgekomen plaats werden langzaamaan woonhuizen gebouwd.
- Voor 1245 zijn geen gegevens beschikbaar over de aan- of afwezigheid van bewoning binnen het projectgebied. Voor de stad Tielt was dit wel het geval: de huidige bevolkingskern dateert uit de 9de of 10de eeuw en werd voor het eerst vermeld in 1055.
- In de directe omgeving werd nog maar zeer weinig archeologisch veldonderzoek uitgevoerd. Een proefsleuvenonderzoek op de markt bracht restanten van een 18de-eeuws schepenhuis en een laatmiddeleeuwse lakenhal aan het licht. Daarnaast werd er, verspit in middeleeuwse kuilen, Romeins aardewerk aangetroffen. Bij wegenwerken werd wel een arduinen molensteen aangetroffen. Ook de ligging van het projectgebied op de *cuesta* van Tielt, een verhoging in het landschap, maakt de aanwezigheid van archeologische site ouder dan de middeleeuwen niet onwaarschijnlijk.

Besluitend kan gesteld dat er voor de periode vóór 1245 geen directe indicaties zijn uit het bureauonderzoek om de aan- of afwezigheid van een site binnen het projectgebied te kunnen bevestigen. Zoals hierboven vermeld, werd bij de spaarzame archeologische onderzoeken in het verleden nu en dan ook Romeins materiaal aangetroffen. Voor de periode na 1245 is duidelijk dat, tot 1929, een windmolen op of net naast de percelen aanwezig was. De enige manier om concrete informatie in te winnen over het al dan niet aanwezig zijn van een archeologische site(s) en het al dan niet nog aanwezig zijn van archeologische sporen van de windmolen, is veldonderzoek.

2.5.2. Afweging verder vooronderzoek

In eerste instantie wordt nagegaan of een verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem noodzakelijk is, omdat de opsporing van archeologische sites bij voorkeur gebeurt via een zo miniem mogelijke verstoring van de bodem. Indien het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem de afwezigheid van een archeologische site niet kan staven, wordt overgegaan naar een vooronderzoek met ingreep in de bodem. In geval de aanwezigheid van een archeologische site wordt bevestigd, dient men te proberen die *in situ* te bewaren. Indien dit niet mogelijk is, dient men over te gaan tot een opgraving.

Het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site vóór 1245 niet staven. Het kan ook niet voorspellen wat de bewaringstoestand is van de archeologische sporen die de windmolen, die er van 1245 tot 1229 heeft gestaan, en de activiteiten rond deze molen hebben achtergelaten. Hiervoor dient verder vooronderzoek op het terrein te gebeuren.

De geplande werken hebben een oppervlakte van 341m². De aanvraag heeft betrekking op de bouw van vijf appartementen voor sociale verhuur, gelegen aan de Stedemolenstraat te Tielt. Het binnengebied wordt ingericht als gemeenschappelijke tuin, bereikbaar via de Volderstraat. De precieze impact op de bodem bij de inrichting van deze tuinzone is niet gekend. Het appartementsblok zal een oppervlakte hebben van 157m². De funderingen van deze blok zullen over het algemeen tot een diepte van 90cm worden aangelegd. Langs de buitenmuren wordt deze fundering tot een diepte van 1m aangelegd. Het appartementsblok zal niet worden onderkelderd. De nutsleidingen zullen tot een diepte van 1m onder het maaiveld worden aangelegd. Ten zuidoosten van de appartementsblok zal een septische put worden aangelegd die een diameter van 2m zal hebben en 2,5m diep zal worden aangelegd. Op het terrein bevinden zich momenteel twee rijwoningen en een polyvalente ruimte. Op heden is 213m² bebouwd. Deze worden gesloopt na het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning. Stedemolenstraat 8 heeft een kelder, maar de initiatiefnemer kon niet vermelden wat zijn dimensies waren. Het is niet geweten of Stedemolenstraat 6 over een kelder beschikt.

De geplande bebouwing zal voor een bodemverstoring zorgen van 1m onder het maaiveld en dit over een oppervlakte van 157m². Of dit een impact heeft op eventueel bewaard archeologisch erfgoed is op basis van het bureauonderzoek niet uit te maken. Het bureauonderzoek kan namelijk de precieze locatie van de windmolen en de sporen die deze heeft achtergelaten niet bepalen. Hiervoor dient verder vooronderzoek op het

terrein te gebeuren, maar gezien dit op dit moment niet mogelijk is (wegens het niet in eigendom zijn en het grotendeels bebouwd zijn van de percelen) dient dit in uitgesteld traject te worden uitgevoerd.

2.5.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Onder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem wordt verstaan: landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek en veldkartering. Hieronder worden deze drie technieken besproken en geëvalueerd naar hun relevantie in het kader van dit onderzoek.

2.5.3.1. Landschappelijk bodemonderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van boringen of profielputten.

Er wordt geadviseerd om geen landschappelijk booronderzoek uit te voeren omdat er bodemkundig geen indicatie is voor potentieel op goed bewaarde steentijdsites. Echter, indien uit de proefsleuven (die wel worden geadviseerd, zie verder) blijkt dat op sommige plaatsen toch nog afgedekte bodems bewaard zijn, of wanneer steentijdartefacten worden aangetroffen, dient men deze locaties omzichtiger te onderzoeken om desgevallend alsnog over te gaan tot verkennende en waarderende archeologische boringen.

2.5.3.2. Geofysisch onderzoek

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Ook kent deze methode haar nut bij het opsporen van explosieven. Onder dit type onderzoek vallen verschillende opsporingstechnieken: magnetometrie, weerstandsmetingen, grondradar enz. Dit type onderzoek wordt voor deze site echter niet weerhouden. Hoewel mogelijk en niet schadelijk, is dit onderzoek niet noodzakelijk en niet optimaal bruikbaar om de huidige vraagstellingen te kunnen beantwoorden.

2.5.3.3. Veldkartering

Veldkartering heeft tot doel om relevante archeologische indicatoren te zoeken door middel van een visuele inspectie van het terrein. Aangezien het terrein deels bebouwd/verhard is, is deze niet geschikt voor dit type onderzoek. Bijgevolg is deze techniek wel mogelijk maar niet nuttig en noodzakelijk.

2.5.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem

2.5.4.1. Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Gezien er in het huidige projectgebied geen indicaties zijn voor goed bewaarde bodems en dus mogelijke goed bewaarde steentijdsites, worden er ook geen landschappelijke en archeologisch verkennende en waarderende boringen geadviseerd. Echter, indien uit de proefsleuven (die wel worden geadviseerd, zie verder) blijkt dat op sommige plaatsen toch nog afgedekte bodems bewaard zijn, of wanneer steentijdartefacten worden aangetroffen, dient men deze locaties omzichtiger te onderzoeken om desgevallend alsnog over te gaan tot verkennende en waarderende archeologische boringen.

2.5.4.2. Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kunnen verantwoorde uitspraken worden gedaan voor de rest van het terrein.

Er wordt geadviseerd om het projectgebied verder te onderzoeken aan de hand van proefsleuven. De periodes vanaf ca. het neolithicum, wanneer de mens sedentair wordt, kenmerken zich namelijk door de aanwezigheid van grondsporen die optimaal worden gedetecteerd met deze prospectiemethode.

Omdat het vooronderzoek moet gebeuren onder nog te slopen gebouwen, wordt hier geopteerd voor een vooronderzoek met uitgesteld traject.

2.5.5. Beantwoording van de onderzoeksvragen

Op basis van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- *Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?*

Er zijn geen archeologische gegevens gekend over de site zelf. De gekende historische gegevens worden besproken in hoofdstuk 2.2. Op of nabij de site heeft vanaf de 13de eeuw tot het begin van de 20ste eeuw een windmolen gestaan.

- *Zijn er indicaties dat de bodem (deels) verstoord is?*

De enige indicatie dat de bodem mogelijk (deels) verstoord is, is de aanwezigheid van de huidige bebouwing en hun onderkeldering op het projectgebied. Echter de mate van verstoring is niet duidelijk en dient voorwerp uit te maken van verder onderzoek.

- *Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?*

Over de erosiegevoeligheid van het terrein zelf zijn geen gegevens beschikbaar.

- *Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?*

De oppervlakte van het projectgebied is 341m² groot. De stedenbouwkundige aanvraag heeft betrekking op de bouw van vijf appartementen die zullen ontsloten worden aan de Stedemolenstraat. Aan de achterkant, langs de Volderstraat, worden twee parkeerplaatsen ingeplant. Het binnengebied wordt ingericht als gemeenschappelijke tuin, eveneens bereikbaar via de Volderstraat. De precieze impact op de bodem bij de inrichting van deze tuinzone is niet gekend. Het appartementsblok zal een oppervlakte hebben van 157m². De funderingen van deze blok zullen over het algemeen tot een diepte van 90cm worden aangelegd. Langs de buitenmuren wordt deze fundering tot een diepte van 1m aangelegd. Het appartementsblok zal niet worden onderkelderd. De aanleg van de nutsleidingen onder de appartementsblok zal zorgen voor een verstoring van 1m onder het maaiveld. Ten zuidoosten van de appartementsblok zal een septische put worden aangelegd die een diameter van 2m zal hebben en

2,5m diep zal worden aangelegd. Op het terrein bevinden zich momenteel twee rijwoningen en een polyvalente ruimte. Op heden is 213m² bebouwd. Stedemolenstraat 8 heeft een kelder. Welke oppervlakte deze kelder heeft en hoe diep deze is, is echter onbekend. De aanwezigheid van een kelder te Stedemolenstraat 6 is niet gekend. De geplande werken zullen dus een impact hebben van 1m onder het maaiveld over een oppervlakte van 157m².

- *Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?*

Op basis van enkel het bureauonderzoek kan worden aangegeven dat er zich alvast sinds het begin van de 13de eeuw tot het begin van de 20ste eeuw een molen bevond op of nabij het projectgebied. Deze molen werd in 1929 afgebroken. Mogelijk zijn nog delen van de fundering van deze molen bewaard in de bodem. Deze site zou daarmee dateren uit de volle middeleeuwen. Archeologisch zijn er nog maar zelden sporen aangetroffen van volmiddeleeuwse windmolens. De site is potentieel waardevol omdat zij meer informatie kan verschaffen omtrent de bouw en evolutie van de molen doorheen de tijd en eventuele randactiviteiten rondom de molen.

- *Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?*

Het is duidelijk dat de vooropgestelde onderzoeksvragen enkel en alleen op basis van het bureauonderzoek niet kunnen worden beantwoord. De hoogstwaarschijnlijke aanwezigheid van een archeologische site in de vorm van een historische windmolen kan namelijk niet afdoende worden gestaafd. Waar precies bevond deze zich? Zijn er nog sporen van bewaard of is alles reeds verstoord? Is er sprake van andere archeologische sporen? Gezien deze vragen nog niet zijn beantwoord is er ook geen gemotiveerde uitspraak mogelijk omtrent de verder te nemen maatregelen. Bijgevolg is het noodzakelijk bijkomende onderzoeksfases voor te stellen. Zoals hierboven geëvalueerd wordt voorgesteld om, na de sloop van de huidige gebouwen, over te gaan tot een proefsleuvenonderzoek.

De modaliteiten van de voorgestelde onderzoeksmethode wordt besproken in het programma van maatregelen. De vraagstelling van de onderzoeksmethode

worden eveneens behandeld in het programma van maatregelen. De onderzoeksmethode is succesvol beëindigd wanneer haar vraagstelling succesvol kan worden beantwoord.

2.5.6. *Besluit*

Het projectgebied situeert zich ten oosten van de stadskern van Tielt, nabij de grens met Pittem. Het onderzoeksgebied wordt begrensd door de Stedemolenstraat in het noordwesten en de Volderstraat in het zuidwesten. Een kleine 600m ten noorden stroomt de Poekebeek. Het projectgebied is vrij vlak, helt licht af in noordelijke richting en licht bovenop de *cuesta* van Tielt. De bodem van het projectgebied staat gekarteerd als kunstmatig, maar is gelegen in een gebied dat gekenmerkt wordt door droge of natte zandleembodems.

Het gebied is gelegen nabij de hoek van de Stedemolenstraat en de Volderstraat. Op deze straathoek, tevens de middeleeuwse grens van Tielt-binnen, stond vanaf 1245 een windmolen. Deze werd verschillende malen verwoest en heropgebouwd tot ze in 1929 definitief werd ontmanteld. Sindsdien werden er langzaamaan woonhuizen op de straathoek gebouwd. Hoewel Tielt al vermeld werd in 1055, hebben de historische situering en het cartografische onderzoek geen bewijzen opgeleverd van oudere bewoning op het projectgebied. In de historische stadskern van Tielt is nog maar zeer weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd. Naast middeleeuwse sporen leverden deze ook, verspit in middeleeuwse kuilen, Romeins aardwerk op. De aanwezigheid van oudere sites op het projectgebied is hierdoor niet onwaarschijnlijk.

De oppervlakte van het projectgebied is 341m² groot. De stedenbouwkundige aanvraag heeft betrekking op de bouw van vijf appartementen die zullen ontsloten worden aan de Stedemolenstraat. Het binnengebied wordt ingericht als gemeenschappelijke tuin, bereikbaar via de Volderstraat. De precieze impact op de bodem bij de inrichting van deze tuinzone is niet gekend. Het appartementsblok zal een oppervlakte hebben van 157m². De funderingen van deze blok zullen over het algemeen tot een diepte van 90cm worden aangelegd. Langs de buitenmuren wordt deze fundering tot een diepte van 1m aangelegd. Het appartementsblok zal niet worden onderkelderd. De aanleg van de nutsleidingen onder het appartementsblok zal zorgen voor een verstoring van 1m onder het maaiveld. Ten zuidoosten van de appartementsblok zal een septische put worden aangelegd met een diameter van 2m en 2,5m diep. Op het terrein bevinden zich momenteel twee rijwoningen en een polyvalente ruimte. Op heden is 213m² bebouwd. Stedemolenstraat 8 heeft een kelder. De diepgang en oppervlakte van deze kelder is

echter niet geweten door de initiatiefnemer. De aanwezigheid van een kelder te Stedemolenstraat 6 is niet gekend.

Omdat de impact van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief onduidelijk is en omdat de verder te nemen maatregelen nog niet kunnen worden bepaald, dient een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem op het terrein uitgevoerd te worden. Dit in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Aangezien de percelen nog niet in eigendom zijn van de initiatiefnemer en de gebouwen nog steeds bewoond worden door pachters, dient dit uitgevoerd te worden in uitgesteld traject.

2.6. Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Het projectgebied situeert zich ten oosten van de stadskern van Tielt, nabij de grens met Pittem. Het onderzoeksgebied wordt begrensd door de Stedemolenstraat in het noordwesten en de Volderstraat in het zuidwesten. Een kleine 600m ten noorden stroomt de Poekebeek. Het projectgebied is vrij vlak, helt licht af in noordelijke richting en licht bovenop de *cuesta* van Tielt. De bodem van het projectgebied staat gekarteerd als kunstmatig, maar is gelegen in een gebied dat gekenmerkt wordt door droge of natte zandleembodems.

Het gebied is gelegen nabij de hoek van de Stedemolenstraat en de Volderstraat. Op deze straathoek, tevens de middeleeuwse grens van Tielt-binnen, stond vanaf 1245 een windmolen. Deze werd verschillende malen verwoest en heropgebouwd tot ze in 1929 definitief werd ontmanteld. Sindsdien werden er langzaamaan woonhuizen op de straathoek gebouwd. Hoewel Tielt al vermeld werd in 1055, hebben de historische situering en het cartografische onderzoek geen bewijzen opgeleverd van oudere bewoning op het projectgebied. In de historische stadskern van Tielt is nog maar zeer weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd. Naast middeleeuwse sporen leverden deze ook, verspit in middeleeuwse kuilen, Romeins aardwerk op. De aanwezigheid van oudere sites op het projectgebied is hierdoor niet onwaarschijnlijk.

De oppervlakte van het projectgebied is 341m² groot. De stedenbouwkundige aanvraag heeft betrekking op de bouw van vijf appartementen die zullen ontsloten worden aan de Stedemolenstraat. Het binnengebied wordt ingericht als gemeenschappelijke tuin, bereikbaar via de Volderstraat. De precieze impact op de bodem bij de inrichting van deze tuinzone is niet gekend. Het appartementsblok zal een oppervlakte hebben van 157m². De funderingen van deze blok zullen over het algemeen tot een diepte van 90cm worden aangelegd. Langs de buitenmuren wordt deze fundering tot een diepte van 1m aangelegd. Het appartementsblok zal niet worden onderkelderd. De aanleg van de nutsleidingen onder het appartementsblok zal zorgen voor een verstoring van 1m onder het maaiveld. Ten zuidoosten van de appartementsblok zal een septische put worden aangelegd met een diameter van 2m en 2,5m diep. Op het terrein bevinden zich momenteel twee rijwoningen en een polyvalente ruimte. Op heden is 213m² bebouwd. Stedemolenstraat 8 heeft een kelder. De diepgang en oppervlakte van deze kelder is echter niet geweten door de initiatiefnemer. De aanwezigheid van een kelder te Stedemolenstraat 6 is niet gekend.

Omdat de impact van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief onduidelijk is en omdat de verder te nemen maatregelen nog niet kunnen worden

bepaald, dient een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem op het terrein uitgevoerd te worden. Dit in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Aangezien de percelen nog niet in eigendom zijn van de initiatiefnemer en de gebouwen nog steeds bewoond worden door pachters, dient dit uitgevoerd te worden in uitgesteld traject.

2.7. Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Het projectgebied situeert zich ten oosten van de stadskern van Tielt, nabij de grens met Pittem. Het onderzoeksgebied wordt begrensd door de Stedemolenstraat in het noordwesten en de Volderstraat in het zuidwesten. Een kleine 600m ten noorden stroomt de Poekebeek. Het projectgebied is vrij vlak, helt licht af in noordelijke richting en licht bovenop de *cuesta* van Tielt. De bodem van het projectgebied staat gekarteerd als kunstmatig, maar is gelegen in een gebied dat gekenmerkt wordt door droge of natte zandleembodems.

Het gebied is gelegen nabij de hoek van de Stedemolenstraat en de Volderstraat. Op deze straathoek, tevens de middeleeuwse grens van Tielt-binnen, stond vanaf 1245 een windmolen. Deze werd verschillende malen verwoest en heropgebouwd tot ze in 1929 definitief werd ontmanteld. Sindsdien werden er langzaamaan woonhuizen op de straathoek gebouwd. Hoewel Tielt al vermeld werd in 1055, hebben de historische situering en het cartografische onderzoek geen bewijzen opgeleverd van oudere bewoning op het projectgebied. In de historische stadskern van Tielt is nog maar zeer weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd. Naast middeleeuwse sporen leverden deze ook, verspit in middeleeuwse kuilen, Romeins aardwerk op. De aanwezigheid van oudere sites op het projectgebied is hierdoor niet onwaarschijnlijk.

De oppervlakte van het projectgebied is 341m² groot. De stedenbouwkundige aanvraag heeft betrekking op de bouw van vijf appartementen die zullen ontsloten worden aan de Stedemolenstraat. Het binnengebied wordt ingericht als gemeenschappelijke tuin, bereikbaar via de Volderstraat. De precieze impact op de bodem bij de inrichting van deze tuinzone is niet gekend. Het appartementsblok zal een oppervlakte hebben van 157m². De funderingen van deze blok zullen over het algemeen tot een diepte van 90cm worden aangelegd. Langs de buitenmuren wordt deze fundering tot een diepte van 1m aangelegd. Het appartementsblok zal niet worden onderkelderd. De aanleg van de nutsleidingen onder het appartementsblok zal zorgen voor een verstoring van 1m onder het maaiveld. Ten zuidoosten van de appartementsblok zal een septische put worden aangelegd met een diameter van 2m en 2,5m diep. Op het terrein bevinden zich momenteel twee rijwoningen en een polyvalente ruimte. Op heden is 213m² bebouwd. Stedemolenstraat 8 heeft een kelder. De diepgang en oppervlakte van deze kelder is echter niet geweten door de initiatiefnemer. De aanwezigheid van een kelder te Stedemolenstraat 6 is niet gekend.

Omdat de impact van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief onduidelijk is en omdat de verder te nemen maatregelen nog niet kunnen worden

bepaald, dient een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem op het terrein uitgevoerd te worden. Dit in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Aangezien de percelen nog niet in eigendom zijn van de initiatiefnemer en de gebouwen nog steeds bewoond worden door pachters, dient dit uitgevoerd te worden in uitgesteld traject.

3. BIBLIOGRAFIE

3.1. Literatuur

3.1.1. Onuitgegeven

- S.n. Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Tielt, Meerlaantjesstraat, p. 5.

3.1.2. Uitgegeven

- BAUTERS P. 1998, *Van zadelsteen to zetelkruier. 2000 jaar molens in Vlaanderen. Boek 1 - Geschiedenis van het malen met natuurlijke drijfkracht*. Gent.
- BAUTERS P. 2000, *Van zadelsteen to zetelkruier. 2000 jaar molens in Vlaanderen. Boek 2 - Bouw en werking van de molens met natuurlijke drijfkracht rond 1850 en in de natijid*, Gent.
- BOURGEOIS J., MEGANCK M. en SEMEY J. 1998, *Cirkels in het land. Een inventaris van cirkelvormig structuren in de provincies Oost- en West-Vlaanderen, II*, Archeologische Inventaris Vlaanderen. Buitengewone reeks 5, Gent, pp. 75-76.
- CALMEYN D. 1994, *De prehistorische mens op de Pittems-Egemse cuesta. Een voorlopig beeld na 5 jaar veldprospectie*, De roede van Tielt 25/4, pp. 142-200.
- DEGRYSE J. 2006, *Proefsleuvenonderzoek in het centrum van Tielt (W.-Vl.)*, Archaeologia Mediaevalis 29, pp. 52-54.
- DEVLIEGHER L. en DEBONNET A. 1984, *De molens in West-Vlaanderen*, kunstpatrimonium van West-Vlaanderen, deel 9.
- HOLEMANS H. 2002, *Windmolens te Tielt*, in Ons Molenheem, nr. 4, p. 59.
- HOORNE J., BARTHOLOMIEUX B., CLEMENT C., DE DONCKER G. & MESSIAEN L. 2009, *Een middeleeuwse windmolen op Sint-Denijs-Westrem - Flanders Expo Zone 3 / wegkoffer (Stad Gent) (O.-Vl.)*, Archaeologia Mediaevalis, Kroniek 32, pp. 44-47.

- VANHOUTTE C. 2016, *Archeologische prospectie. Tielt Meerlaantjesstraat (prov. West-Vlaanderen)*, Basisrapport, Ingelmunster.
- VAN DER DOOREN L., KREKELBERGH N. en VANOVERBEKE R. 2016, *Archeologienota zonder vooronderzoek met ingreep in de bodem Tielt, Wakkensesteenweg*, BAAC Vlaanderen Rapport 197, Gent, pp. 34-35.
- VAN THILLO J. 1976, *De nijverheid van onze windmolens*, Ons Molenheem, pp. 1-30.

3.2. Internetbronnen

- <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>
- <http://www.flandrica.be/flandrica/items/show/765>
- <http://inventaris.onroerenderfgoed.be>
- <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>
- <http://www.geopunt.be/>
- <http://www.molenechos.org/index.php>
- <http://www.ngi.be/topomapviewer/>
- <https://cai.onroerenderfgoed.be/>
- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/122112>
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/10429>
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/112578>
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/112590>
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300523>
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/86904>
- <https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/bouwkundig/architectuurgeschiedenis/industrieel>

4. BIJLAGEN

4.1. Plannenlijst

Projectcode	2016I201
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	Bijlage 1
Type	Topografische kaart
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/12/2016
Plannummer	Bijlage 2
Type	Topografische kaart (detail)
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/07/2016
Plannummer	Bijlage 3
Type	Kadasterplan
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/07/2016
Plannummer	Bijlage 4 a - b - c
Type	Bouwplan
Onderwerp	Geplande werken
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Ongekend
Plannummer	Bijlage 5
Type	Digitaal terreinmodel
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/07/2016
Plannummer	Bijlage 6
Type	Digitaal terreinmodel detail

Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/07/2016
Plannummer	Bijlage 7
Type	Kaart Imperium Romanum
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/07/2016
Plannummer	Bijlage 8
Type	Historische kaart
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied – Ferraris
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/07/2016
Plannummer	Bijlage 8b
Type	Historische kaart detail
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied – Ferraris
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/07/2016
Plannummer	Bijlage 9
Type	Historische kaart
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied – Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/07/2016
Plannummer	Bijlage 10
Type	Historische kaart
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied – Popp
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/07/2016
Plannummer	Bijlage 11
Type	Historische kaart
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied – Vandermaelen
Aanmaakschaal	Ongekend

Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/07/2016
Plannummer	Bijlage 12
Type	Orthofoto 1971
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/07/2016
Plannummer	Bijlage 13
Type	Orthofoto 1979-1990
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/07/2016
Plannummer	Bijlage 14
Type	Orthofoto 2015
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/07/2016
Plannummer	Bijlage 15
Type	Historische kaart
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied – Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/07/2016
Plannummer	Bijlage 16
Type	CAI-kaart
Onderwerp	Locatie onderzoeksgebied en CAIsites
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/07/2016

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 1: Sleufplan op GRB

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

963R4
2016I201

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied
- Proefsleuf

187955
187950
187945
187940
187935
187930
187925

963T4

Stedemolenstraat

958S0

958V0

966R0

966S0

966N0

966M0

969G2

Volderstraat

422R0

969X0

Aangemaakt op: 20/12/2016

76445 76450 76455 76460 76465 76470 76475 76480 76485 76490 76495

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 1: Topografische kaart

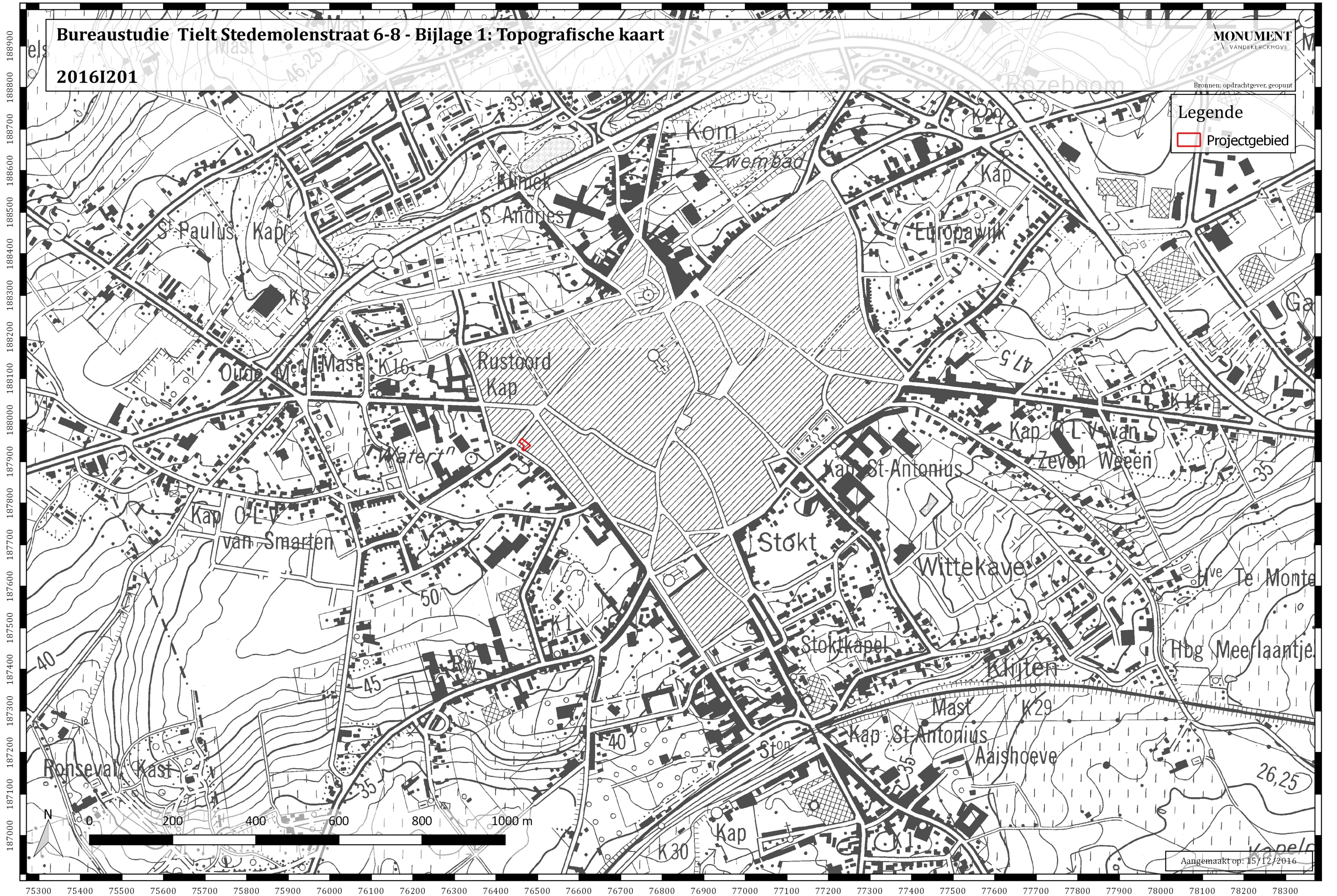
2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied

Aangemaakt op: 15/12/2016

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 2: Topografische kaart (detail)

2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

 Projectgebied

Rustoord
Kap

K16

Waterin

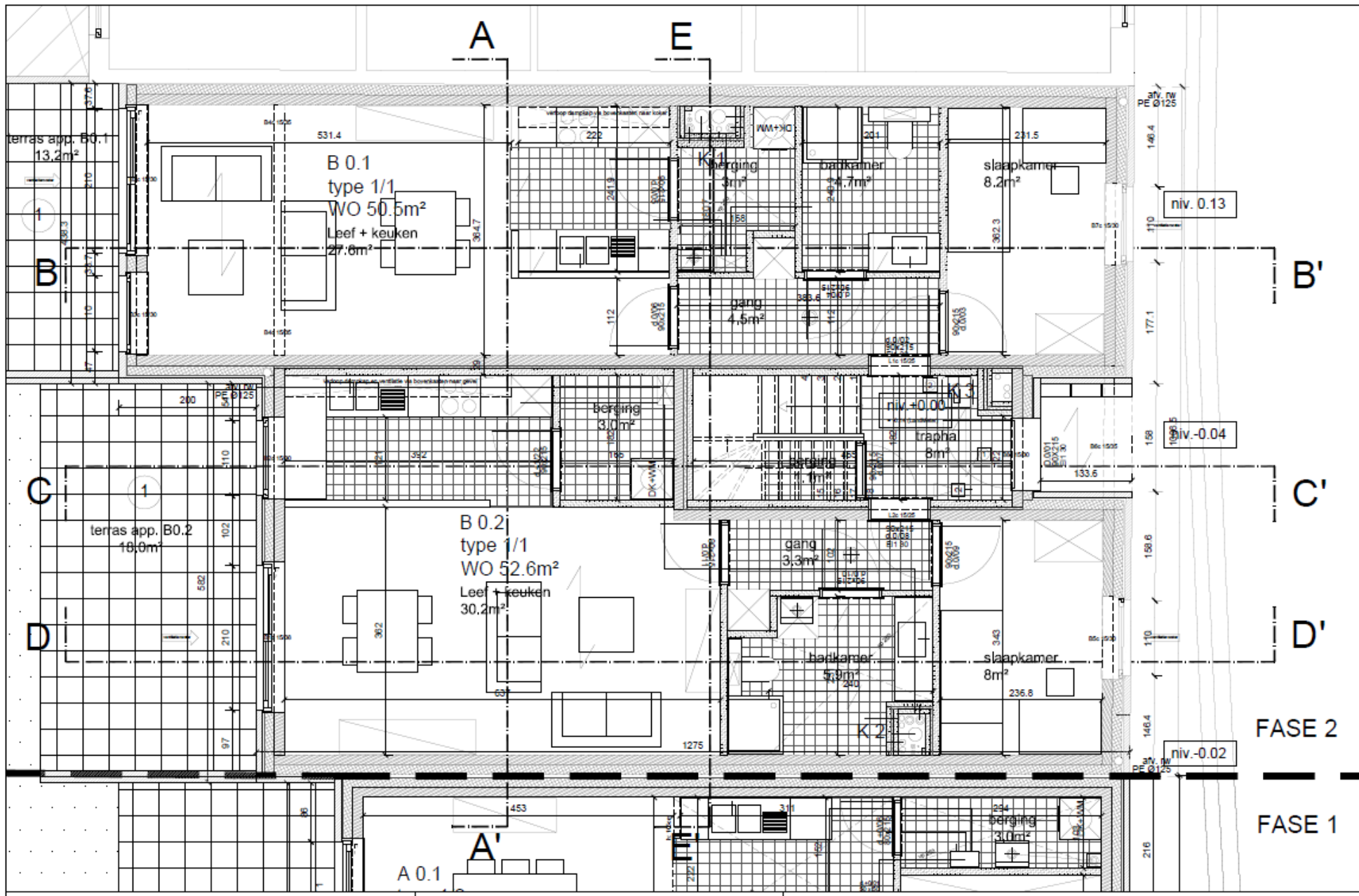

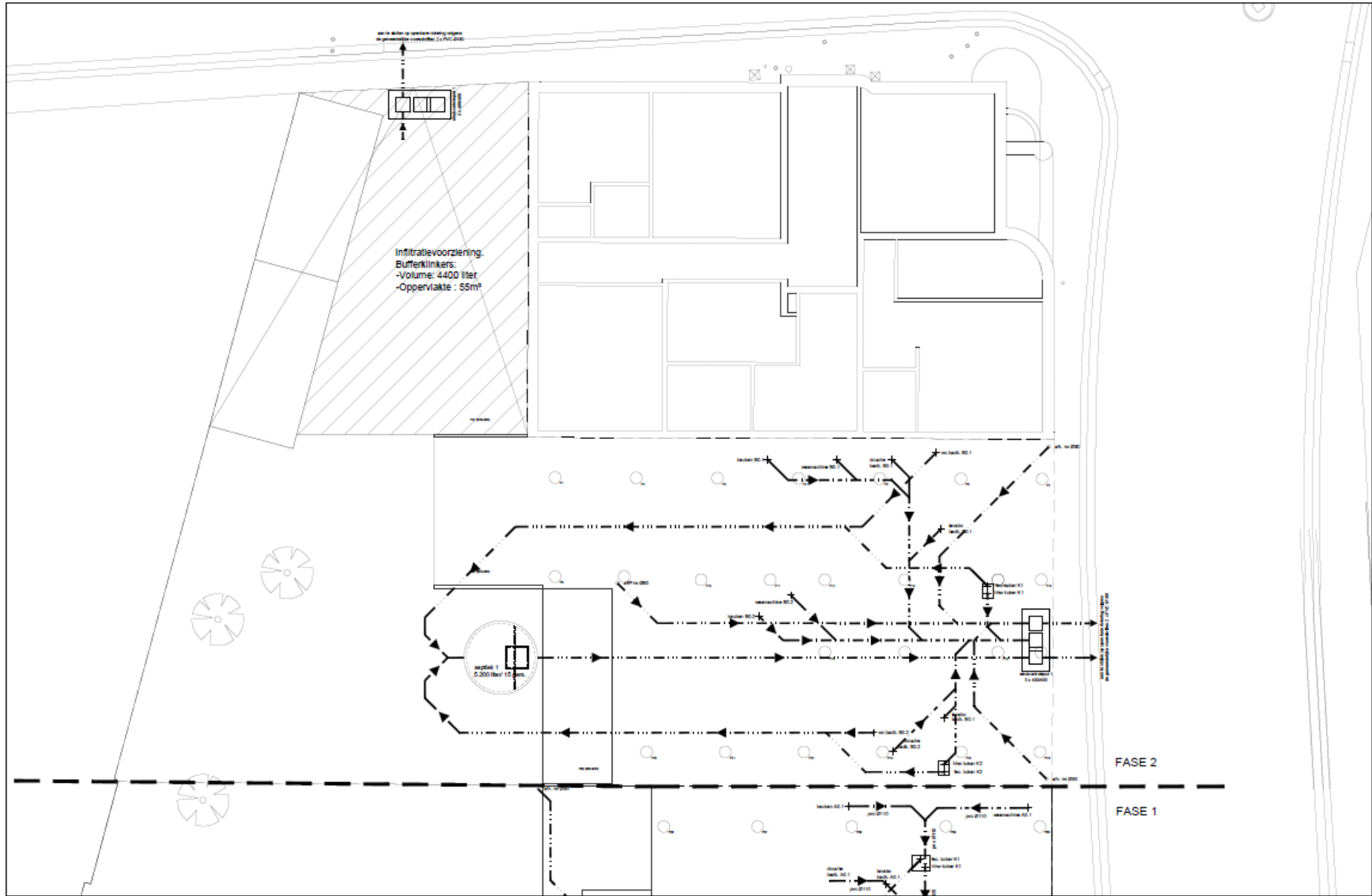
0 60 120 180 240 300 m

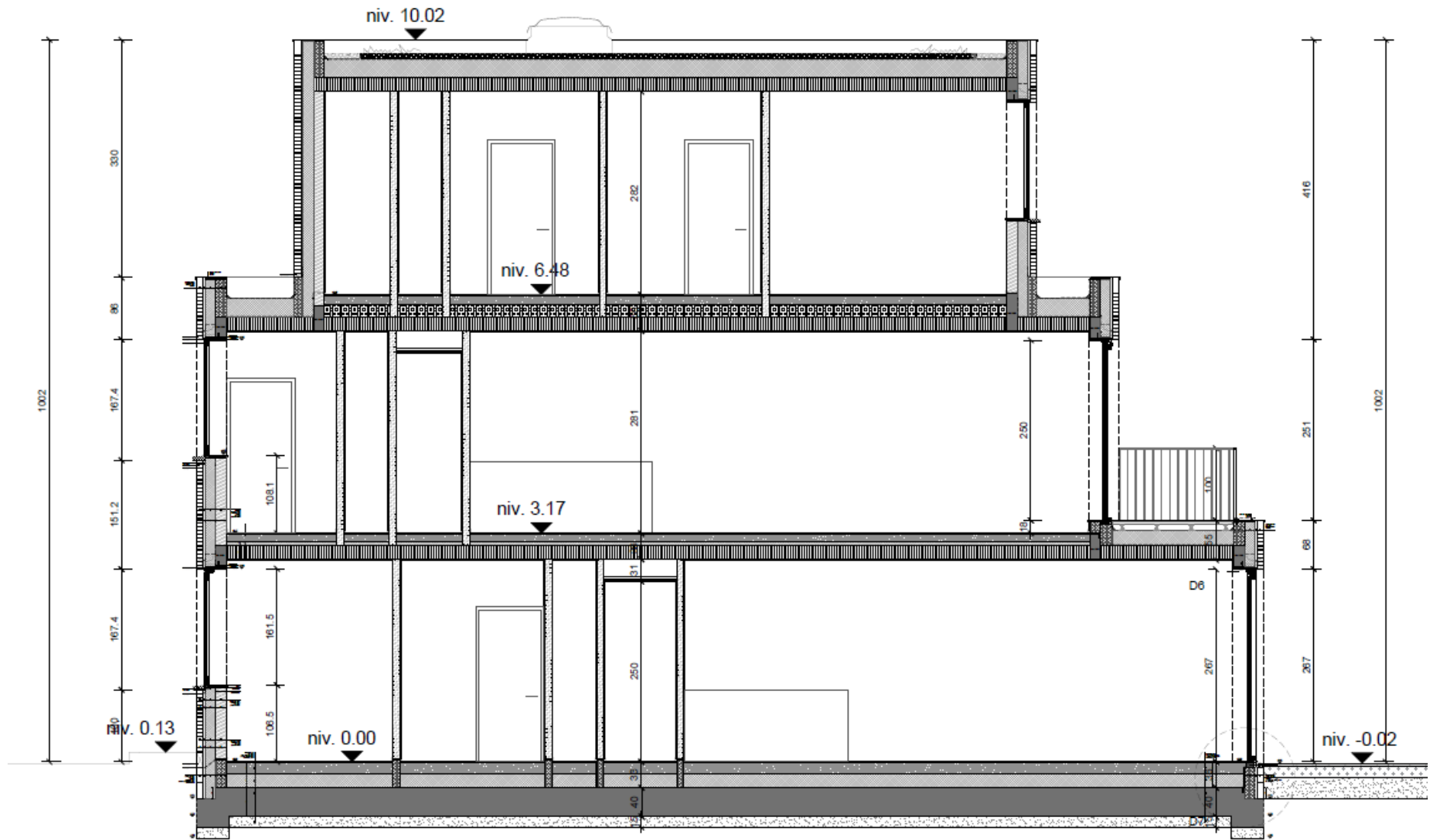
Aangemaakt op: 15/12/2016

188200
188150
188100
188050
188000
187950
187900
187850
187800
187750
187700
187650

76050 76100 76150 76200 76250 76300 76350 76400 76450 76500 76550 76600 76650 76700 76750 76800 76850 76900

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 5: Digitaal terreinmodel Vlaanderen

2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

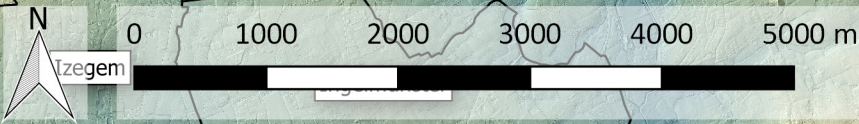
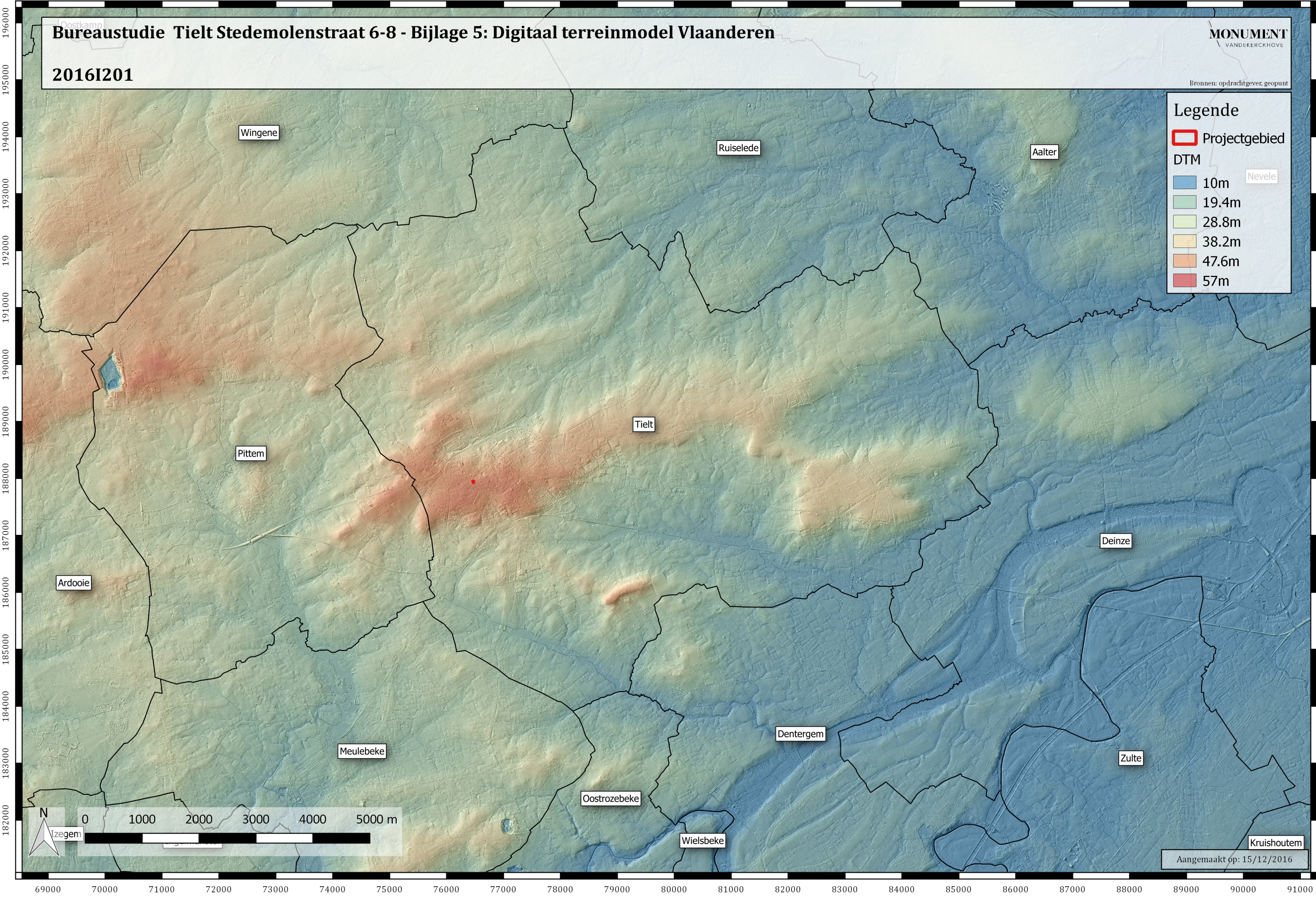
Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

 Projectgebied

DTM

 10m	Nevele
 19.4m	
 28.8m	
 38.2m	
 47.6m	
 57m	

Aangemaakt op: 15/12/2016

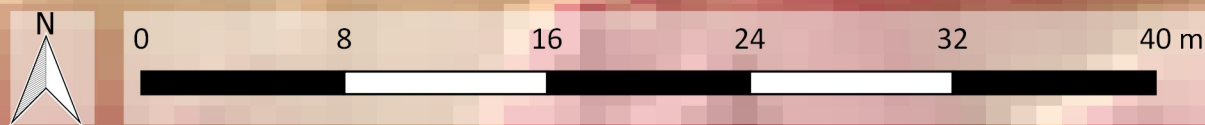
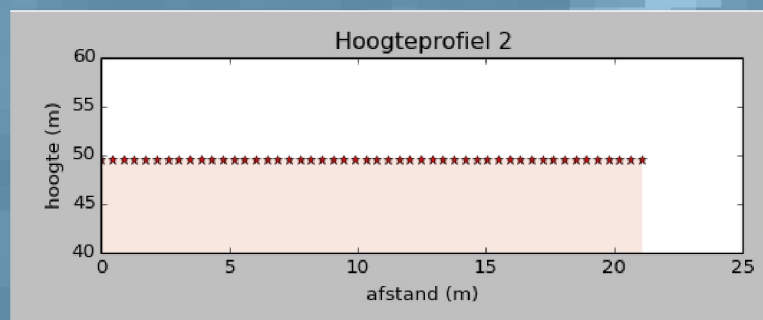
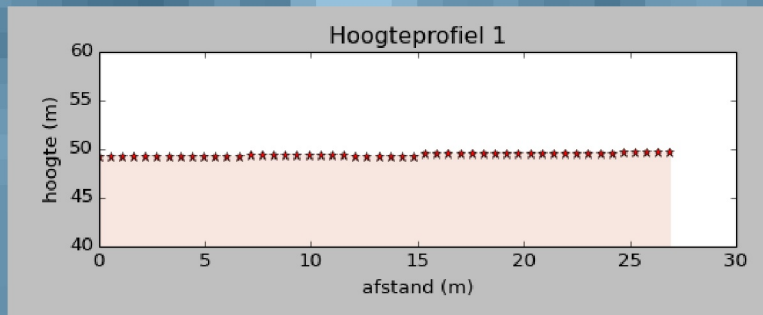
Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 6: Digitaal terreinmodel Vlaanderen (Detail) met hoogteverloop

2016I201

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied
- kb021 - DTM 1m
 - 49m
 - 49.25m
 - 49.5m
 - 49.75m
 - 50m

Archeologisch bureauonderzoek Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 7: Kaart Imperium Romanum

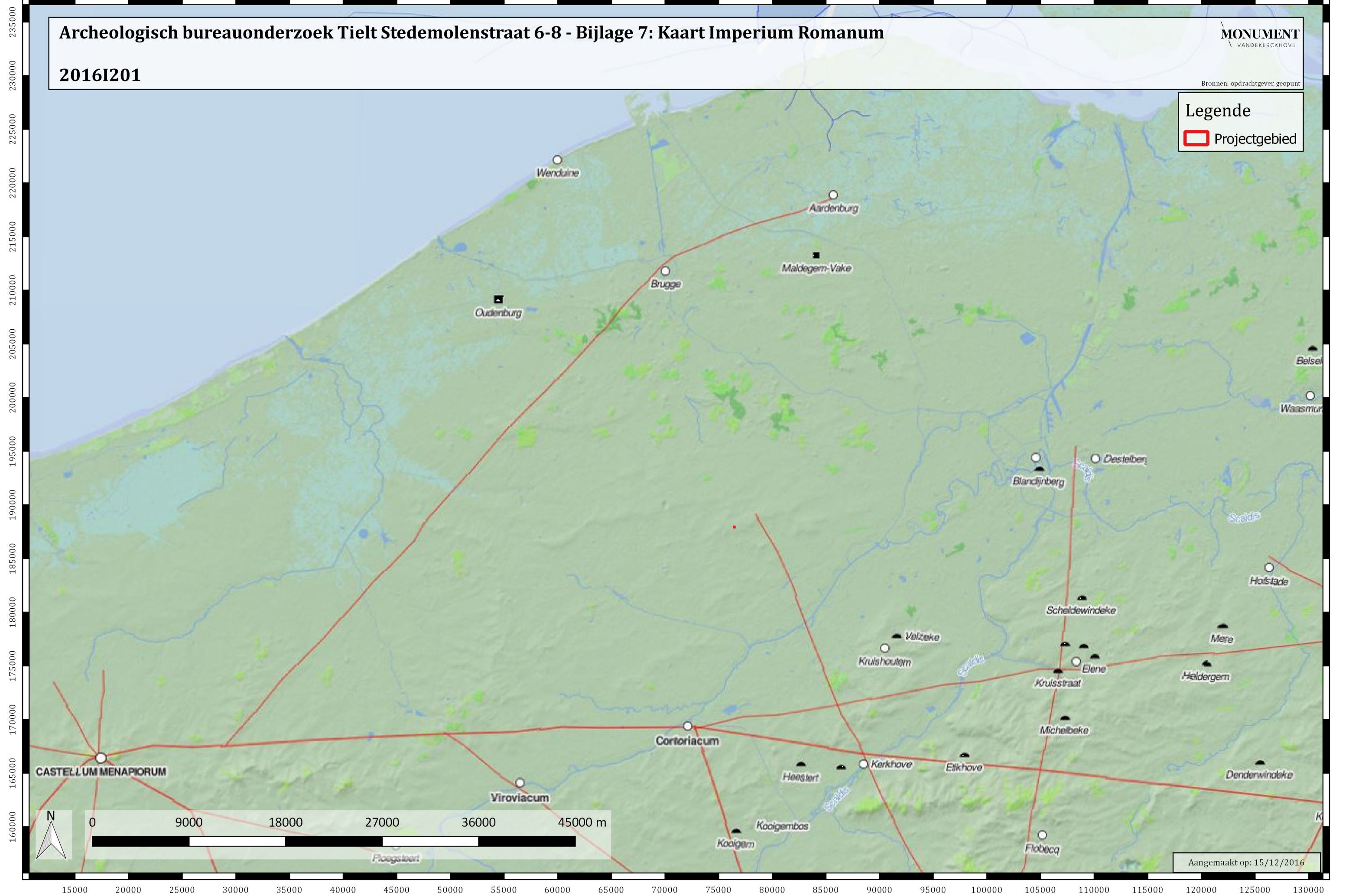
2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied

Aangemaakt op: 15/12/2016

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 8: Ferrariskaart (1771-1778)

2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

 Projectgebied

188600
188400
188200
188000
187800
187600

0 100 200 300 400 500 m

Aangemaakt op: 15/12/2016

75600 75800 76000 76200 76400 76600 76800 77000 77200 77400

Archeologisch bureauonderzoek Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 8b: Ferrariskaart (1771-1778) detail

2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

 Projectgebied

188100

188025

187950

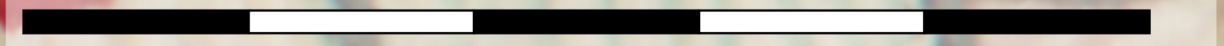
187875

187800

187725

0 50 100 150 200 250 m

Aangemaakt op: 15/12/2016

76200 76275 76350 76425 76500 76575 76650 76725 76800

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 9: Atlas der buurtwegen (1841)

2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

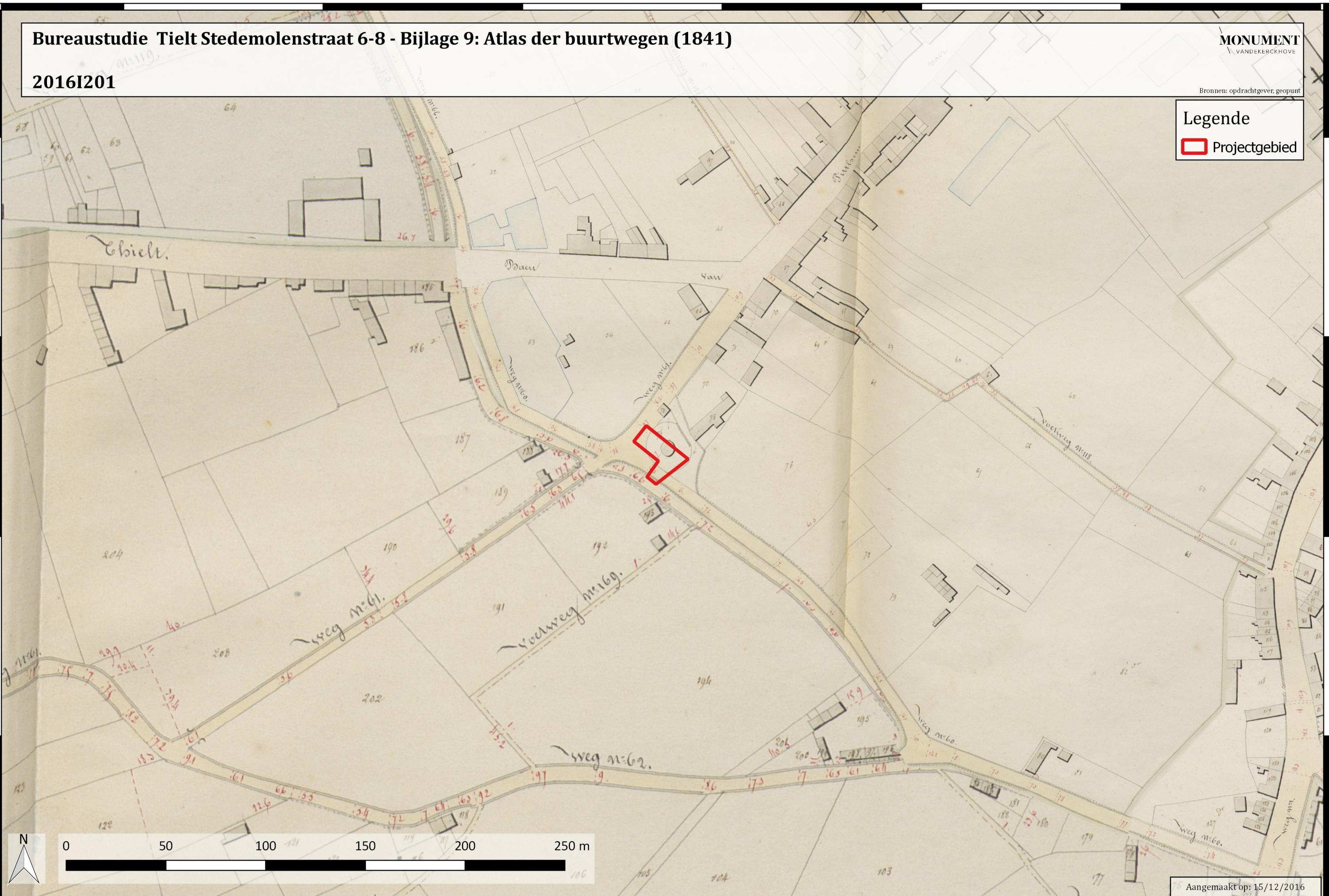
 Projectgebied

188100

188000

187900

187800

0 50 100 150 200 250 m

Aangemaakt op: 15/12/2016

76200 76300 76400 76500 76600 76700 76800

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 10: Kaart van Popp (1842-1879)

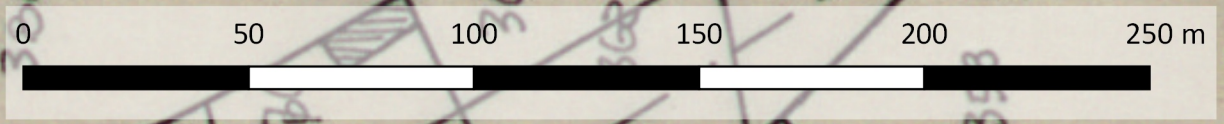
2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied

Aangemaakt op: 15/12/2016

188150
188100
188050
188000
187950
187900
187850
187800
187750

76150 76200 76250 76300 76350 76400 76450 76500 76550 76600 76650 76700 76750 76800

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 11: Kaart Vandermaelen (1846-1854)

2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

 Projectgebied

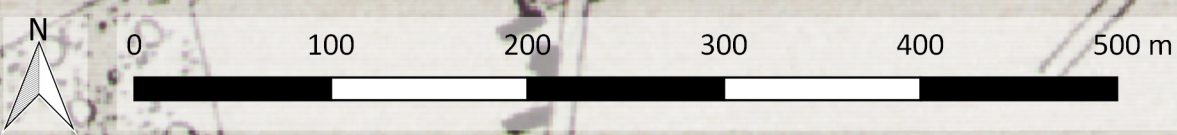
TIELT

CT

Het Zwenmers Hof
Cab.

ia Cab.

Stok

Aangemaakt op: 15/12/2016

75750 75800 75850 75900 75950 76000 76050 76100 76150 76200 76250 76300 76350 76400 76450 76500 76550 76600 76650 76700 76750 76800 76850 76900 76950 77000 77050 77100 77150 77200

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 12: Luchtfoto 1971

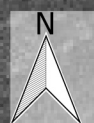
2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

 Projectgebied

0 70 140 210 280 350 m

Aangemaakt op: 15/12/2016

76020 76090 76160 76230 76300 76370 76440 76510 76580 76650 76720 76790 76860

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 13: Luchtfoto 1990

2016I201

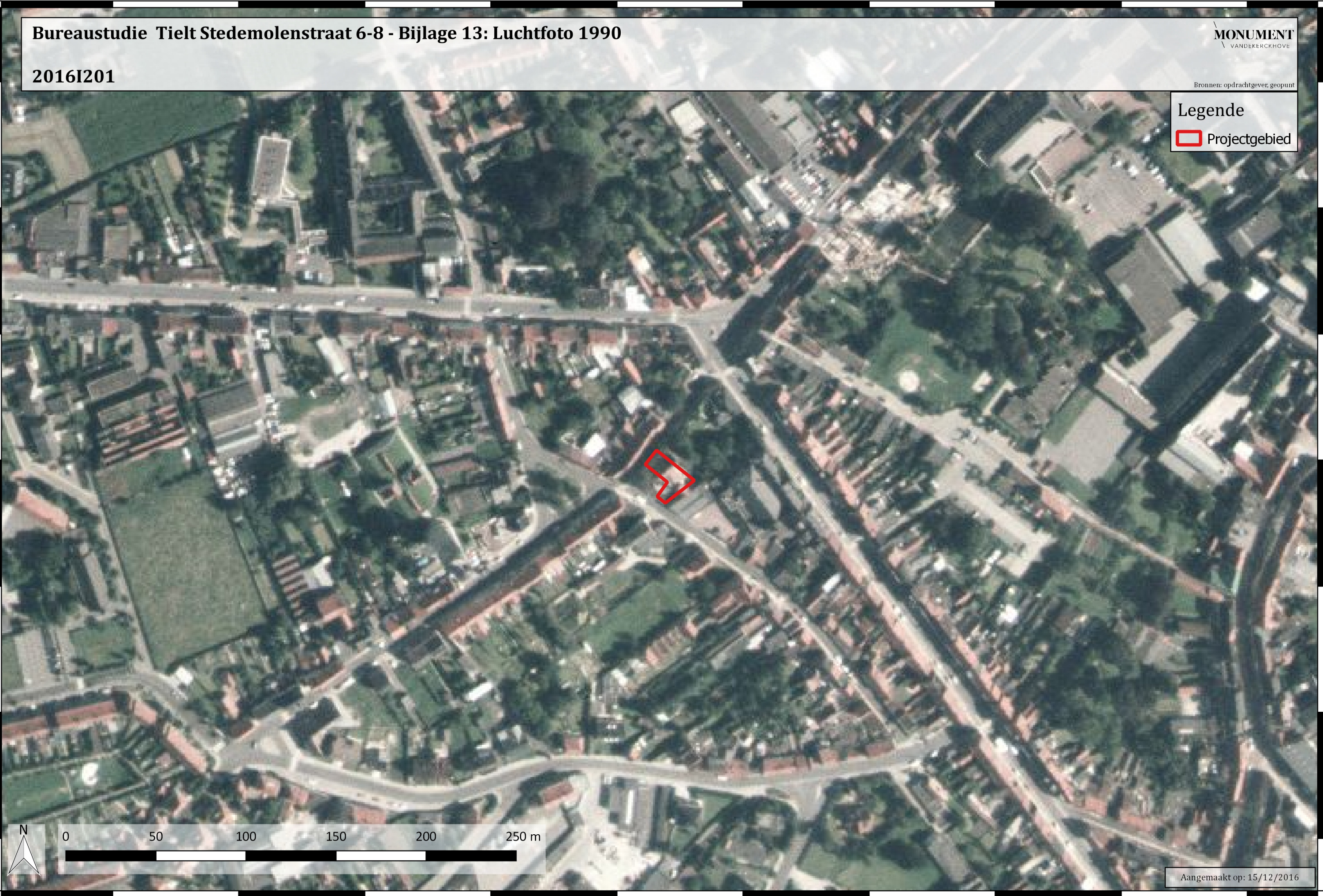
MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

 Projectgebied

188160
188090
188020
187950
187880
187810
187740

0 50 100 150 200 250 m

Aangemaakt op: 15/12/2016

76160 76230 76300 76370 76440 76510 76580 76650 76720 76790

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 14: Luchtfoto 2015 - Winteropname

2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende
Projectgebied

188100
188080
188060
188040
188020
188000
187980
187960
187940
187920
187900
187880
187860
187840
187820
187800

76240 76260 76280 76300 76320 76340 76360 76380 76400 76420 76440 76460 76480 76500 76520 76540 76560 76580 76600 76620 76640 76660 76680

Aangemaakt op: 15/12/2016

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 15: Bodemkaart

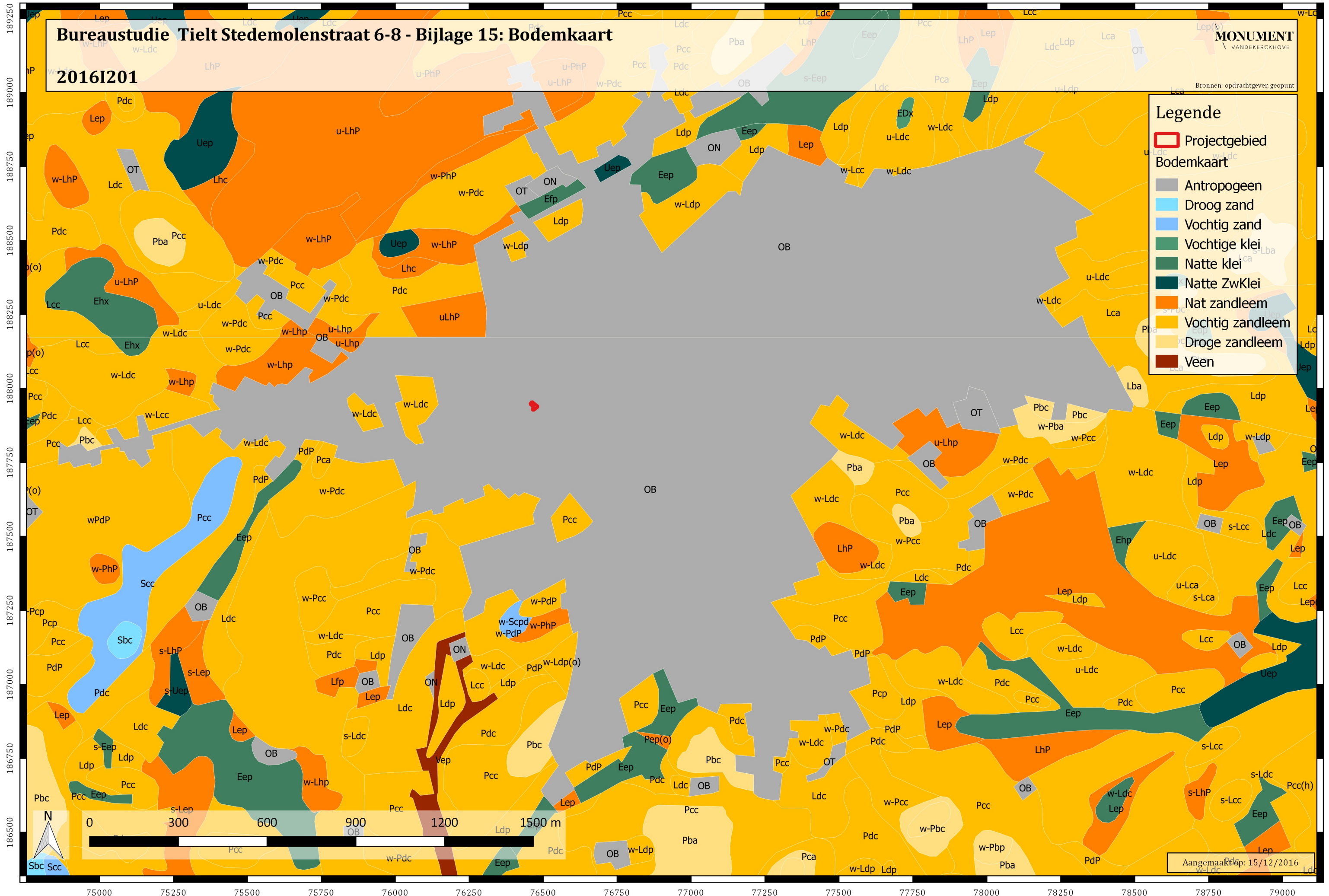
2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied
- Bodemkaart**
- Antropogeen
- Droog zand
- Vochtig zand
- Vochtige klei
- Natte klei
- Natte ZwKlei
- Nat zandleem
- Vochtig zandleem
- Droge zandleem
- Veen

Aangemaakt op: 15/12/2016

Bureaustudie Tielt Stedemolenstraat 6-8 - Bijlage 16: Centraal Archeologische Inventaris op GRB

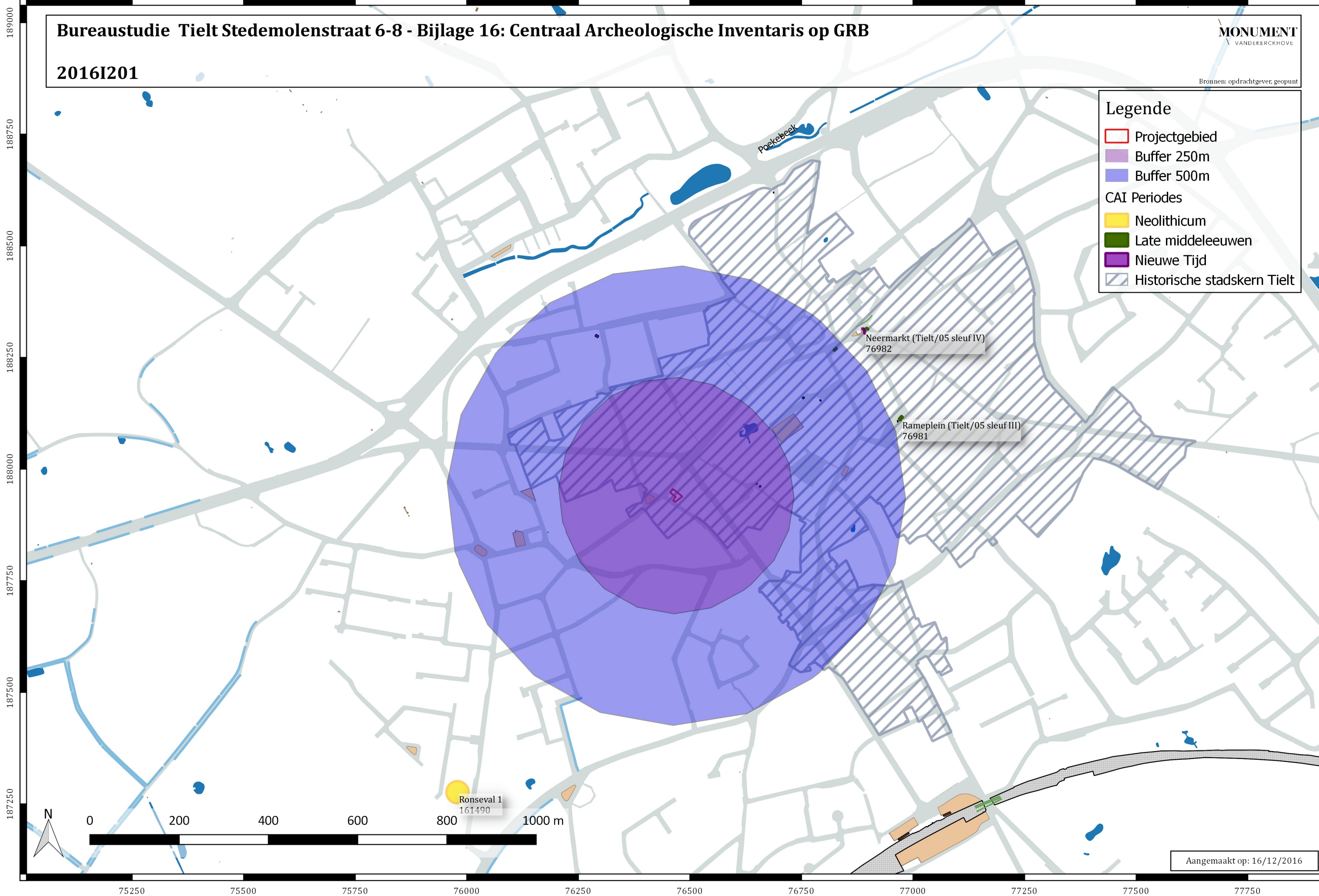
2016I201

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied
- Buffer 250m
- Buffer 500m
- CAI Perodes
 - Neolithicum
 - Late middeleeuwen
 - Nieuwe Tijd
 - Historische stadskern Tielt

Aangemaakt op: 16/12/2016